

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Josef Anton Zoller:
Eliézer a kútnál találkozik Rebekával (részlet)

Huszonötödik évfolyam
2014. május

5

Tartalom

Prédikáció a címlap témájára

Lukács Margit: Rebeka. 1Mózes 24.....	215
---------------------------------------	-----

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor: Jézus példázatai A bolond gazdag. Lukács 12,16–21.....	217
---	-----

Anyák napi prédikációk

Jakó Sándor Zsigmond: Az édesanyai könyörgés. 2Királyok 4,22–27a.36–37.....	223
Orbán Miklós: Könyörögj hittel! 1Sámuel 1,9–11.....	225

Vasárnapi prédikációk

Visky János: Jézus feltámadása előtt és után. Máté 26,32.....	227
Farkas Antal: A hívő emberek öröme. Zsoltárok 100.....	231
Nagy Attila: Hadd énekeljek és zengedezzek az Úrnak! Zsoltárok 108.....	235
Fülöp János: Miután imádkozott barátaiért. Jób 42,10.....	237

Prédikációk mennybemenetel ünnepére

Geréb Zsolt: Mennybemenetel. Kolossé 3,1–4.....	241
Joó Sándor: Nézzvén a mennybe... Jelenések 4.....	244

Esketési prédikációvázlat a magyarországi homiletikai irodalomból

Dr. Boross Géza: Lásd, hited tőle mit várhat! 14. Felírott nevek. Lukács 10,20b.....	248
---	-----

A Genezáret partján

Gyökössy Endre: Hétköznapi higiéniaja. (I.).....	249
--	-----

Alkalmi prédikációk

<i>Esketési igehirdetés</i>	
Nyiri Hunor: Megtaláltam azt, akit az én lelkem szeret. Énekek éneke 3,4.....	254
<i>Temetési igehirdetés</i>	
Sógor Géza: Te vagy Istenem. Zsoltárok 63,1–4.....	255
<i>Konfirmációi igehirdetés</i>	
Lőrincz József Tibor: Az Úr volt övele... 1Sámuel 3,19.....	257
<i>Igehirdetés gyülekezeti csendesnapra</i>	
Lőrincz István: A Seregek Urának városa. Zsoltárok 48,2–15.....	259

A címlapon Josef Anton Zoller (1731–1791) *Eliézer a kútnál találkozik Rebekával* című festménye.

A hátlapon Siklós József *Rebeka* című verse.

Prédikáció a címlap témájára

Lukács Margit
Kalotaszentkirály

Rebeka

Alapige: 1Mózes 24

Ábrahám engedelmeskedett Isten kiválasztásának. Engedelmissége magával hozta Isten áldását. Az áldás az élet kivirágzását is jelenti. Kiterjed Isten áldása a családra, környezetre, szomszédokra, állatokra, sőt, még a sütőtéknő is áldott lehet kenyérkelesztéskor annak az embernek, akin Isten áldása megnyugszik. Az áldás másik vetülete az örök életre terjed ki, akit Isten megáld, annak örök életet ajándékozik.

Rebeka egy ilyen áldott környezetbe került be, ilyen áldott környezetbe vágyott. Talán ez nem is tudatosult benne igazán. Ábrahám és hűséges szolgálója Istenhez imádkoztak a jövődöbéli feleségért, menyért, a ház asszonyáért. Imádkozni valakiért azt jelenti, hogy Isten áldó kezébe, védelmébe, gondviselésébe beletesszük azt, akiért imádkozunk, még úgy is, ha az illető nem tud róla, vagy nem is sejti. A másokért való imádság mások életében áldást fakaszt, de a tiedben is. A legjobb, amit tehetsz, ha imádkozol másokért: talán a jövődöb családodért, vagy azok tagjaiért. Imádkozz a gyermekeidért, akik még ezután fognak megszületni, a vejedért és menyedért, az anyósodért és apósodért, az unokáidért, mert Isten áldása ezeken az imádságokon keresztül szállhat a családodra.

Ki legyen a megfelelő feleség? Ábrahám első szempontja az volt, hogy ne legyen kananeus, hiszen az nem ismeri az élő Istent. Fontos, hogy közös legyen a hit, a nyelv. Ábrahám nagy élettapasztalattal rendelkezett. Tudta, hogy igaz az, hogy az ellentétek vonzzák egymást. De azt is tudta, hogy nem tartós az a kapcsolat, ami az ellentétekre épül, mert előbb-utóbb valakinek idomulnia kell, azért, hogy harmonikus lehessen a kapcsolat. Nem kockáztatta hát Izsák hitét. Az eskü alól csak az menthette fel a szolgát, ha a leány nem jön el vele.

Akiért imádkoznak, az áldott lesz. Ilyen volt Rebeka is. Az első áldás éppen a lelkében fedezhető fel. Az áldott embernek nemcsak a vagyona és családtagjainak száma szaporodik, de jó mellette lenni, mert sugárzik belőle a derű, a szava vigasztaló és felüdítő. Olyan belső tulajdonságokkal rendelkezik, ami mások számára vonzóvá teszi. Rebekáról azt olvassuk, hogy szép arcú volt, de valójában nem ez tette vonzóvá. A belső lelki szépség kisugárzása megszépíti az emberi arcot. Az áldás az ember lelki világára is kiterjed. Mikor a szolga segítséget kért, Rebeka azonnal segített. Ebben a pillanatban a szolga választ kapott Istentől a kérésére, Isten jelt adott neki. Megtalálta a gazdája menyasszonyát. A történet azonban ettől kezdve lett igazán érdekes.

Ábrahám felmentette a szolgát esküje alól, ha a lány nem megy el vele. Itt most Rebeka és a családja döntésén múlik minden. Vajon hogy válaszol Rebeka? Rebeka választ örökíti meg Josef Anton Zoller festménye.

A festmény négy személyt ábrázol: Rebeka két szolgálólányát vagy barátnőjét, Ábrahám szolgáját és Rebekát. A barátnők arcán ott a kíváncsiság és az ámulat, amit az ékszerek és drágakincsek látványa okozott. Le is foglalja őket egészen. Mintha mást ki is zárnának, nem lenne fontos semmi, csak ez. Ott van Eliezer, a szolga, aki teljesen a küldetésére figyel. Kezével mutatja, szinte viszi Rebeka képzeletét az új haza, az új csa-

* Ez a sorozat jól használható a nőszövevény bibliaórákon.

lád, a szerelem felé. Rebeka alakja és érzései ezen a festményen csodálatra indítanak. Egy fiatal lány érzése egészében oda van festve az arcára, alakjára. Elkápráztató, hogyan is ismerhette ennyire a művész a lány szívét.

Rebeka arcán ott van a szolgára való figyelés, de még ennél is jobban látszik szemében az elvagyodás és egy új élet felőli ábránd.

A történet szerint a család beleegyezik a házasságba. Egy kérésük azonban van: maradjon velük a lány még tíz napig. A szolgának azonban sietnie kell. Ebben a helyzetben Rebeka választása a mérvadó. Rebeka válasza máris indulásra készítet. A család még tartóztatná, ő azonban máris menni akar. Rebeka arcán nem látszik a családtól való elszakadás fájdalma. Ez minden bizonnyal a családtagok szívében él, akik még kérnének néhány együtt töltött napot. Ellentét feszül ebben a pillanatban. A család végül mégis elengedi az áldással, mert látják, hogy Rebeka nem tőlük menekül, hanem a saját várva várt jövője felé tekint.

Figyelmeztetés a történetnek ezen mozzanata! Sok szülőnek nagyon nehéz az elválás, ha a gyermeke új életet kezd. Nem a menekülés pillanata ez, nem is a szülők cserbenhagyása, hanem az ifjú magára találásának a pillanata. Ne fájjon, hiszen erre várt ez a fiatal lány is. Rebeka révedező tekintete a boldogság felé irányul. Mennyi fájdalmat megspórolna sok anya és apa magának, ha ezt felismerné! Örülni az útnak induló gyermek boldogságának, ahogy Rebeka anyja, Milkha és bátyja, Lábán tette ezt, amikor áldással bocsátották útjára.

Ezen a festményen elrejtve ott van Rebeka jövője is, ami sejtetni engedi Rebeka további történetét. Bal kezével megemeli az ékszert, ami arra engedhet következtetni, hogy kézbe veszi a család anyagi javainak a gondozását: „annak marhája el nem fogy” (Péld 31,11), „gondoskodik a mező felől és megveszi azt” (Péld 31,16). Rebeka kezében a gyönggyel kifejezésre juttathatja a derék asszony képét is: „Mert ennek ára sokkal felülhaladja az igazgyöngyöket.” (Péld 31,10)

Jobb keze simogatóan és gondoskodóan pihen ruhája szegélyén.

Rebeka nem sokat gondolkodott a kérdésen, hanem határozottan választott. Isten felhasználta terveinek a véghezvitelére. Isten akkor tud téged használni, ha saját akaratodat és vágyaidat összhangba tudod hozni Isten terveivel. Ámen.

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor

Derecske, Magyarország

A bolond gazdag

Alapige: Lukács 12,16–21

Az Ige megértéséhez

16. v. anthrópou tinos = gazdag ember. Olyan galileai földbirtokosra kell gondolnunk, akinek birtoka bőségesen termett. A chora itt nem csak földet, de birtokot is jelent. Az euphoró = termékenynek lenni, „jól fizetni” kifejezés a medicina szókincsébe tartozik, és „jó egészségben lenni”, „termékenynek lenni”, „kivirágozni” jelentéssel bír. Az Újtestamentumban csak itt fordul elő. Igénk megfelelője a karpophoró = gyümölcsöshoz, és a telesphoró = érni, megérni igék.

17. v. dialogizomai (imperf.) = tanakodni, okoskodni. Károli az 5,21-ben „tanakodni”, a 7,49-ben „magukban mondani”, textusunkban „magában okoskodni” jelentéssel fordítja. Luthernél ezt olvassuk: „...er dachte bei sich selbst”, azaz „önmagában gondolkodott” A Neue Genfer Übersetzung (2011) szerint „Der Mann überlegte hin und her”, azaz a bolond gazdag „fontolóra vette, töprengett” A monológ funkciója általában a személy karakterének, gondjainak, szándékának megjelenítése. Jellemző a feltett kérdés: ti poiésó = mit cselekedjem?

18. v. apothéké = csűr, tulajdonképpen magtár (3,17; 12,14) vagy gabonás (búzának) (3,17; 16,7; 22,31; ApCsel 27,38). Semmi esetre sem csűr, melyben a szálás gabonát tárolták még cséplés előtt, hanem magtár, melyben cséplés után raktározta el a szemes gabonát.

19. v. A bolond gazdag saját lelkét, pszichéjét szólítja meg monológjában. De ez a lélek nem az a társ, melyet Isten szerzett az első embernek (1Móz 2,18), hanem csupán önmaga, személyének tükre. Az a gyönyör, jó közérzet, melyben reménykedik, teljesen független Istentől és embertársaitól, és kizárólag azokhoz a földi javakhoz kapcsolja, melyekkel az ő pszichéje rendelkezik: „Én lelkem, sok javaid vannak...”, azaz exeis = neked van, amit birtokolsz. Számára csak két dolog jöhet számításba, az „én lelkem”, aki ő maga, és a „sok javaid”, amit birtokol.

20. v. „...tedd magad kényelembe, egyél, igyál, gyönyörködjél.” Konvencionális fogalmakkal saját lelkét hívja meg eljövendő élet-programjához. Pál, aki ezeket a fogalmakat nem csak ismeri, de használja is, azt mondja, hogy ezzel az élet-programmal egyetértene, ha nem lenne a halottak feltámadása (1Kor 15,32). Ezt a hamis élet-programot már Ézsaiás is kritizálta, amikor a fenyegető veszedelem láttán, magáról Istentől is elfelejtkezve az emberek ezt mondták: „...együnk, igyunk, mert holnap meghalunk!” (Ézs 22,13) Ez a felfogás nagyon is általános volt, mindenekelőtt Görögországban, de Egyiptomban és Szíriában is. Erről árulkodik az ókor irodalma és számos sírfelirata. Példázatunk bolond gazdagja erre a hedonisztikus és nárcisztikus semmittevésre készül, miként kortársai közül is oly sokan.

aφρόν = bolond, balga. A Biblia tanítása szerint „balgatag”, aki tagadja Isten létét (Zsolt 14,1). Példázatunk olyan eszkatalógiai példázat is, melyben Jézus azt várja hallgatóitól, hogy belőle saját élet-szituációjukra következtessenek, hiszen az utolsó ítélet

küszöbén ők maguk is éppoly balgák, mint a bolond gazdag. Az özönvíz már közeledik, s ők még mindig vagyont gyűjtenek. A kifejezés tartalmát, a bolond gazdag örültségét a zsidó bölcsességirodalom is segít megismerni. Horatius szállóigévé vált kifejezése, a *carpe diem*, azaz *élj a mának, ragadd meg a pillanatot, a legfiappánsabb, legtartalmasabb felszólítás evilági szituációnk és rövid itt-tartózkodásunk tekintetében. Ez az etikátlan és istentelen felfogás vak mások nyomorúságát illetően. Isten eudokiaja, azaz jó tetszése és jóakarata az ember euphoriajának, azaz az ember és a föld termékenységének, bőséges termésének, a „jól fizetésnek” a forrása, azaz az ember jó közérzete Isten jóakaratainak következménye. Az Isten által felkínált boldogságra az ember egyetlen helyes válasza evangéliumi magatartása. Ahol ez elmarad, ott a jótettek Istenének helyébe az ítélkezés Istene lép.*

21. v. *plouteó* = *gazdagnak lenni, de jelenti azt is, hogy „önmagát gazdaggá tenni”* Itt ez utóbbi, dinamikus értelmezés a helyes. Jézus arra tanít, hogy javaid továbbadásával (14,33) és önmagad odaszánásával (9,23) *kell meggazdagodnod. Csak így lehetsz Istenben gazdag!*

Igehirdetés

Egy régi, ázsiai monda szerint halála után egy olyan más világba került a gazdag ember, ahol a bőségesen megterített hosszú asztalok igazi mennyei örömmel kecségettek. „Mibe kerül egy fogás?” – kérdezte a gazdag ember. „Itt mindennek egy fillér az ára.” – hangzott a válasz. Örvendett a gazdag ember, mert sok pénze volt. De amikor fizetni akart, elutasítón rázta a fejét a pult mögötti kiszolgáló, és így szólt: „Itt csak azzal a pénzzel fizethetsz, amit a földi életben *másoknak ajándékoztál.*” Elszomorodott a gazdag ember, ugyanis földi életében mindent magának tartott meg, és semmit sem ajándékozott másoknak. Ez a régi monda arra figyelmeztet, hogy gazdag csak akkor leszel igazán, ha javaidat másokkal, a rászorulókkal is megosztod, ha másoknak is örömet szerzel, és ajándékozó kezedet nyújtod feléjük. Addig, amíg pénz és „sok javaid” a valutád, szegény maradsz, de ha ajándékozás, osztogatás, barátság és irgalom a valutád, gazdag leszel. A földi életből semmit sem vihetsz magaddal, de sok mindent *előreküldhetsz.* Amit itt elajándékozol, azt mind előreküldöd!

Bőségesen termett a földje

a) *A bőség nem öncél, hanem eszköz.* Ha a te földed is bőségesen termett, s napról napra gyarapodik a gazdagságod, milyen sorsot szánsz annak? Ugye ismered az Igét: „Mert mit használ az embernek, ha mind e világot megnyeri is, ő magát pedig elveszti, vagy magában kárt vall?” (9,25) Arra, amit szorgalmas munkád árán szerezted, hogyan válaszolsz, felhalmozással vagy adakozással? A javak felhalmozása, a gazdagság veszélyes dolog. A mannát sem azért adta Isten a pusztában, hogy azt felhalmozzák az izraeliták szűkösebb időkre. Nem jó, ha több van, mint amennyire szükség van. Ha lemondasz a szükségtelen többről és fölöslegről, az még nem jelenti azt, hogy lemaradsz és versenyhátrányba kerülsz. Jézus téged is óv az öncélú felhalmozástól. Részvétellel tekint rád, ha te is céltalanul halmozod fel javaidat, mely számodra sem nyereség, hanem veszteség és pusztulás lehet. Pedig milyen gazdag lehetnél, milyen értékes és hasznos lehetne számodra a pénzed és a sok javad. De ha te is azon gondolkodol, hogy miként gyűjthetsz és halmozhatsz fel minél többet, sohasem lehetsz *igazán gazdag.* Tudod, mikor lesz igazi értéke a pénzednek, felhalmozott javaidnak? Amikor az számodra *csak eszköz* arra, hogy általa Istent szolgálj. Anyagi javaid gyarapításának, felhalmozásának az oka aggodalmaskodásod. Ha ettől megszabadulsz, és gondtalanság költözik a szívedbe, és Isten gondviselő jóságában bízol, akkor többé nem

a pénznek és a vagyonnak lesz hatalma feletted, hanem a mindent megosztó szeretetnek. Aggodalmaskodásodból kivezető egyetlen út a hited lehet. Ezért kérd Istent arra, hogy: „Hinni taníts, Uram...” (MRÉ 425.)

b) *A telhetetlenség.* A közgazdászok a tőkefelhalmozást a kapitalista gazdasági és társadalmi rend motorjának tekintik, mely a termelő erők hallatlan robbanásával jár együtt, de elkerülhetetlenül az emberi együttélés és a társadalmi helyzet jóvátehetetlen deformációja árán. Te is egyetértesz egyfelől a nagyon is érthető és elfogadható, másfelől azonban az önmagában is oly veszélyes *egyre többet, még többet* birtokolni, felhalmozni szándékkal és célkitűzéssel? Te is telhetetlen vagy, és minél többet birtokolsz, annál többet akarsz? Lehet, hogy példázatunk bolond gazdájának egyre többet birtokolni szándékát te is helyteleníted, de vajon tetteidben kifejezésre jut-e és lemondasz-e a fölöslegedről a rászorultak javára? Csak a lelkedet érinti meg az ő elítélendő magatartása, vagy pedig jó cselekedetekre indít? Könnyű tanácsot adnod a gazdagnak: ne csak magadra gondold, gondold másokra is. Könnyű mondani: a fölösleget oszd szét, és jobb lenne, ha nem az élvezetekre koncentrálnál, hanem a hálaadásra, a köszönetre azért a sok jóért, amit a földed, a kerted, a műhelyed termelt. Való igaz, a legtöbben nem is gondolnak javaik más irányú hasznosítására, csak arra, hogy azokat sok esztendőre eltelve, kényelemben éljenek, egyenek, igyanak, gyönyörködjenek.

c) *Önmagában nem kivetnivaló.* Ennek a gazdag embernek az életében, abban, hogy szánt, vet, bőséges termést takarít be, jól megfontolt szándékában, hogy lerontja régi szűkös csűrjeit, és azok helyébe nagyobbakat épít, *semmi kivetnivalót* nem láthatunk. Ő itt még semmi rosszat nem cselekszik. A világ előtt úgy jelenik meg, mint egy tiszteletre méltó, bölcs és okos gazda, aki szorgalmas, sikeres hivatásában. Ő nagyon is szimpatikusnak tűnhet a te szemekben is, hiszen „értett” az élethez, gondolt a holnapra. Javait nem hamis úton, nem törvénytelenül szerezte. Ha neked is „sok javaid vannak”, senki sem vonhatja kétségbe, hogy az önmagában *pozitívum*. Ez nem rossz, hanem jó. Jézusnak sem áll szándékában megtiltani a tulajdon feletti örömet. Ezt mutatják a 15. fejezet példázatai is. Ezt már az első keresztyének is érzékelték, amikor nem a tulajdonban, mint olyanban, hanem az önző, a meggazdagodásban senkire sem tekintő törekvésben, körömszakadtáig a vagyonhoz való ragaszkodásban látták a bűnt (1Kor 5,10 skk.; Ef 5,3; Kol 3,5). A bűn ott kezdődik, amikor gazdagságodban nem gondolsz sem Istennel, sem emberrel. Ebben az esetben téged is bolondnak nevez Jézus. Dacára minden javaidnak, ügyességednek, szorgalmadnak, tehetségednek, Isten előtt csak egy bolond vagy.

Azért magában így okoskodék...

Példázatunk gazdag embere a bőséges termés láttán teljes *biztonságban érzi magát*, életét hosszútávon bebiztosítottak látja, holott a gazdagság nem jelent életbiztosítást. Elbizakodottságodban nemde te is hosszú évekre, előre tervezel: ezen túl gond nélkül élhetek szerzett javaimból, hiszen javaim sokasága a legnagyobb garancia életben maradásomra, hiszen lesz pénzem gyógyszerre, orvosra, egészséges táplálkozásra. Jézus ebben a példázatban a hamis biztonságtól akar megóvni. Egyedül Isten adja és őrzi az életedet, s nem a bőség és a fölösleg. Életed fonalát egyedül Isten akarata hosszabbítja vagy rövidíti meg. A legnagyobb szegénységben is életben maradhatsz, és sokáig élhatsz, de a legnagyobb gazdagságban is kimúlhatsz, és hamar elmehetsz. Gazdagságod nem életed forrása. Egy nappal sem élsz többet a „kiszabott esztendőknél”, bármennyi készleted is legyen. Hogy felhalmozott készletedet elfogyaszthasd, életben is kell maradnod. Ezt pedig nem garantálják „sok javaid” Ne tekintsd javaidat olyan eszköznek, mely sok esztendőn át gondtalan életet biztosít számodra, mintha életben maradásod egyedül az

evéstől és ivástól függne. Vagyonod és birtokod, mint olyan ellen, nem mond Jézus semmit, de *nemet* mond arra a bőségre, sok javadra, melyre úgy tekintesz, mint életed védelmezőjére. Nem az a baj, amit cselekszel, hogy földed gazdag termését, nyugdíjadat, havi jövedelmedet, bevételéd biztonságba helyezed, hogy nagyobb csűrőket építesz. Az igazi baj akkor kezdődik, amikor saját lelkeddel monologizálva arról beszélsz, hogy életben maradásodat a bőséges termés biztosítja. A bőséges termés, javaid nem életed megtartója, csupán *létfenntartásodra* szolgál.

Okoskodásában, monológjában a hangsúly a birtoklásban van. Hatszor ismétli az egyes szám első személyt: *én: én* termésem, *én* csűrőm, *én* javaim, *én* mit cselekszem, *én* lelkem, ez utóbbit kétszer. Úgy okoskodik, mintha valóban minden az övé lenne, mintha csak ő rendelkezne önmagával és javaival. És meg kell tapasztalnia az ellenkezőjét: ez nem így van, hogy mindez nem az övé. Ne tanuld el a bolond gazdag monológját, önmagában való okoskodását, bármennyire is bölcsnek és felelősségteljesnek is tűnik. Ne azonosítsd magad ezzel az „előrelátó” és óvatos emberrel, akinek helyzete megengedi, hogy fenéig élvezze ki az életet. Vagy te is hozzá hasonlóan gondolkozol? Te is szoktál önmagadtól tanácsot kérni, magadban okoskodni? Mivel vigasztalod és bátorítod magad? Azzal, hogy neked is javaid vannak sok esztendőre eltéve? Nem öncsalás ez, elég ez a boldogsághoz? Jusson eszedbe, hogy miközben tanácsalanságodban saját magadhoz fordulsz, magadba zárkózol, és senki mást nem látsz magad előtt, saját életedtől, az üdvösségtől fosztod meg magad. Jól példázta ezt egy igaz történet. A király saját udvari bolondjának egy gyönyörű sétatobot ajándékozott ezzel a megjegyzéssel: „Add ezt a sétatobot annak, aki náladnál is nagyobb bolond!” Évekkel később, halálos ágyán magához hívatta a király a bolondot, és így szólt: „Idegen országba megyek, és többé sohasem térek vissza.” A bolond így válaszolt: „Bizonyára régóta tudod, hogy egyszer majd csak el kell menned abba az idegen országba. Mondd csak, felkészültél erre a hosszú útra, megtettél-e mindent itt a földön, hogy az új hazában is otthonod legyen?” Amikor a haladókó király tagadólag rázta a fejét, a bolond a király kezébe csúsztatta a sétatobot, és így szólt: „Ez most már ismét a tiéd, hiszen te náladnál is nagyobb bolond vagy.”

Bolond...

A bolond megszólításban felfedi Isten ennek az embernek az *őrültségét*, lerántja róla a leplet. Ez a bolond gazdag azt hitte, hogy sok esztendőre felhalmozott javaival bebiztosíthatja önmagát. Balgasága, bolondsága a teremtő Isten és az ő javai közötti hamis kapcsolat képzelet. Istenről is hamis képe van. Szíve az ajándékon és nem az ajándékozón csüng. A teremtményt a Teremtő helyére emeli. Ha te sem látsz okozati összefüggést javaid és Isten között, az nagy hiba, komoly tévedés. Ennek az a következménye, hogy látómeződben a tele csűrökön túl semmilyen érdemleges érték nincs, azaz Istentől nyert gazdagsággal, áldással nem párosul a kötelesség (Préd 8,15). Te is a legtöbbet szeretnéd kihozni javaidból, mint az önmagát oly okosnak tartó bolond gazdag: a gondtalan, hosszú életet? Ha te is anyagi javaiddal akarod körülbástyázni az életedet, nem ismered a valóságot, s cselekedeteidben te is bolondnak bizonyulsz. Jakab apostol szerint: „Bizony *pára* az, amely rövid ideig látszik, azután pedig eltűnik.” (4,13 skk.) Egyáltalán tudod, hogy mit kell kezdened azzal, amit Istentől kaptál ajándékba, hogy ne legyen párává? Bő termésed láttán te is számításon kívül hagyod Istent, már nem számolsz vele jó dolgokban, Damoklész kardját nem látod fejed fölött? Az életed nem a te tulajdonod, nem te rendelkezel felette, de felelős vagy érte. Isten a *mások szolgálatában* vár tőled felelős életet. Építsd fel az életedet, de egy pillanatra se felejtkezzél el arról, hogy egyszer neked is meg kell halnod, bármennyi javad is legyen. Az igazi *memento mori*, azaz gondolj a halálra, melyre példázatunk felszólít, arra int, hogy ne felejtkezz el Istentől és

embertársadról, foglalkozzál velük (10,25–34). Adni ezt jelenti: *önmagamat adni*. Csak így lehetsz képes másoktól *elfogadni* és *önmagadat elfogadtatni*. Életednek ez az etikus irányvonala nem egyetlen nagy tettben, hanem *naponként* megújuló, ismétlődő magatartásban válik nyilvánvalóvá (9,23; ApCsel 2,46). Erre csak akkor leszel képes, ha már találkozál Istennel, és rá hallgatsz.

Isten *félbeszakítja* a bolond gazdag monológját. Miért? Mert ő hamarabb vágott Isten szavába, hamarabb szakította félbe az őt megszólító Istent. Mivel? A *saját evangéliumával*, mely szembemegy Isten evangéliumával. *Beteljesedett*, véli, de ez az ő beteljesedett élete még el sem kezdődött, s már is befejeződött. Amikor számára végre minden beteljesedett, amikor állnak az új csűrök színültig telve, s többé nem kell fáradozzon, a saját evangéliumát így fogalmazza meg: „...tedd magad kényelembe, egyél, igyál, gyönyörködjél” És ekkor Isten félbeszakítja okoskodását. Így teszi Isten egyértelművé, hogy elfelejtkezett róla és embertársairól, akiken segíthetne. „Aki búzáját visszatartja, átkozza azt a nép.” (Péld 11,26) És még valamiről elfelejtkezett: a saját haláláról, arról, hogy egyszer neki is meg kell halnia.

Jézus ebben a példázatban balgaságotat bölcsességgé akarja változtatni. Sok javad ellenére is az élet útját akarja neked megmutatni. Ő kezdettől fogva a vetéssel és aratással a *létfenntartásodat* akarja biztosítani, és azt, hogy megtaláld őt. A pusztai vándorlás idején sem azért hullott a manna, hogy Izráel fiai biztonságot nyújtó készlettel rendelkezzenek. Isten ott és akkor éppúgy, mint itt és most, az ő népét akarja *életben tartani*. A mannában, a kenyeredben Isten hűségét kell megtapasztalnod, aki ezúton teljesíti be ígérteét az ígért földje, Isten országa tekintetében.

...elkéri a te lelkedet te tőled...

„Az én időm lejárt” – mondogatják az öregek. Az időt nem lehet halmozni, félretenni, mint „sok javainkat”, információinkat. Életed ideje korlátozott. Az emberiség jelentős része számára a bőség kosara mellett is keserű a realitás: „Azért kell korábban meghálnod, mert szegény vagy” Példázatunkban ennek az ellenkezőjéről van szó. Kálvin szerint az *elkér* ige jelentése nem egyéb, mint hogy *más hatalmában* van az életed, amelyről olykor te is azt hiszed, hogy magad rendelkezel vele. Jézus példázatunkban arról akar meggyőzni, hogy az életed bármely pillanatban elragadható, melyet javaid oltalmában bebiztosítottak vélsz. Életedet, ezt az Istentől kapott ajándékot könnyen elveszítheted, ha az életadó és megtartó Istentől elfelejtkezve az „életbiztosítást” felhalmozott készleteidben gondolod megtalálni.

Miért kell meghalnia a bolond gazdagnak? Hogy megtapasztalja, hogy életét nem a természetnek köszönheti, nem az tartja meg, nem az teszi termékeny. Az életed Isten tulajdona, melyet ideig-óráig kölcsönzött, s melyet egy napon visszakér (1Móz 2,7).

Példázatunk legmeggrázóbb része a feltűnő ellentmondás a bolond gazdag monológja és Isten hirdetett ítélete között. Ő Isten valóságos, élő beszédét hallja, mely élesen világítja meg *elvakultságát*. Miközben eljövendő gyönyörök képzel világában él, elhangzik Isten ítélete. Még annyi órája sincs hátra, amennyi esztendőről álmodozik. Éppen annak a napnak az éjszakáján, melyen javai feletti örömeben sok esztendőre előre tervez, meg kell halnia. Az ő lelkét kell visszaadnia, melyet kétszer is sajátjának nevezett, mellyel beszélgetett, melyet meg akart tartani. Még a lelke sem az ő birtoka, azt is kölcsön kapta.

...kiéi lesznek?

Az ítélet kihirdetése után felvetődik a kérdés a vagyon, a felhalmozott javak tekintetében: azok kiéi lesznek? Ugyanis azt, amin a lelke annyira csüggött, nem tarthatja meg,

máséi lesznek. És mi lesz a te javaiddal? Hiszen azok sem maradnak nálad. Az ókorban is született vicc a gazdag emberről: „A fősვნყség csúcsa, ha az az ember, aki testamantumot készít, abban önmagát jelöli meg egyetlen örökösként.” Gyakran hallok öregeđő, megkeseredett lelkű szűlőktől: „Ezért kár volt spórolnom, gyűjtenem. Kinek spóroltam, kinek gyűjtöttem egy életen át? Mert magamnak nem! Hiába fáradoztam, hiába lettem gazdag. Végzetemnek nem állja útját a szerencsém. Nincs mibe kapaszkodnom.” Nem földi kincsekben, Istenben próbálj gazdag lenni, és bele kapaszkodj!

...és nem az Istenben gazdag

Jézusról olvassuk, aki „...gazdag lévén, szegénnyé lett érettetek, hogy ti az ő szegénysége által meggazdagodjatok.” Gazdag lévén tudsz-e te szegénnyé lenni, azaz Krisztus szerint élni? Ebben is képes vagy-e azt a Jézust követni, aki karácsony éjszakáján otthagya a menny gazdagságát, hogy itt lenn, ahol az égi madaraknak is van fészük, neki ne legyen hová a fejét lehajtsa? Gazdagságodban való hamis bizakodásod az Isten szerinti élet akadályává lehet, önzővé tesz, és elzárja előled azt a lehetőséget, hogy az örök élet javait igyekezz megszerezni (2Kor 8,9). Van, aki a termés begyűjtésében gazdag, van, aki Istenben. A kettő közül te melyikben vagy gazdag? Hát „Ne gyűjtsetek magatoknak kincseket a földön, hanem gyűjtsetek magatoknak kincseket a mennyben... Mert ahol van a ti kincsetek, ott van a ti szívetek is!” Ámen.

Felhasznált irodalom

- BOVON, G.: *Das Evangelium nach Lukas*. EKK. III/2, Lk 9,51–14,35. Benzinger-Neukirchener Verlag 1989, 281–292.
- BÜCKMANN, O.: Erntedanktag. In: Eichholz, G.: *Herr tue meine Lippen auf*. 1. E. Müller Verlag, Wuppertal-Barmen 1962, 342–347.
- DEMKE, CH.: Erntedankfest. In: *Göttinger Prediktmeditationen*. 33. Jahrgang, Heft 4. Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1979, 374–380.
- GRUNDMANN, W.: *Das Evangelium nach Lukas*. Ev. Verlagsanstalt, Berlin 1974, 257–258.
- HOFFSÜMMER, W.: *Kurzgeschichten für Gottesdienst, Schule und Gruppe*. M. Grünewald Verlag, Mainz 1990.
- JEREMIAS, J.: *Die Gleichnisse Jesu*. Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1962, 164–165.
- JEREMIAS, J.: *Die Sprache des Lukasevangeliums*. Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1980, 215.
- KÁLVIN János *Magyarázata Máté, Márk és Lukács összhangba hozott evangéliumához*. II. Székelyudvarhely 1940, 165–167.
- KÜHNER, A.: *Überlebensgeschichten für jeden Tag*. Aussaat Verlag, Neukirchen-Vluyn 1994, 139–140.
- NGÜ, NEUE GENFER ÜBERSETZUNG. Neues Testament und Psalmen, Genf 2011.
- RENGSTORF, K. H.: *Das Evangelium nach Lukas*. NTD 3. Vandenhoeck-Ruprecht, Göttingen 1958, 159–160.
- RIENECKER, F.: *Das Evangelium des Lukas*. R. Brockhaus Verlag, Wuppertal 1994, 310–312.
- SCHLATTER, A.: *Die Evangelien nach Markus und Lukas*. Calwer Verlag, Stuttgart 1995, 292–293.
- VARGA Zs.: Lukács evangéliumának magyarázata. In: Bartha, T. (szerk): *Jubileumi Kommentár. A Szentírás magyarázata*. Budapest, Református Zsinati Iroda Sajtóosztálya, 1969, 82.

Anyák napi prédikációk

Jakó Sándor Zsigmond

Jankafalva

Az édesanyai könyörgés

Alapige: 2Királyok 4,22–27a.36–37

Bibliaolvasás: 2Királyok 4,11–30

Keresztyén testvéreim, ünneplő gyülekezet! Ma Anyák napja van, az a nap, mikor az édesanyákat és nagymamákat egy-egy csokor virággal köszöntjük, s egyben megköszönjük értünk hozott áldozataikat, gondoskodó szeretetüket. Igaz, nemcsak ezen a napon kellene ezt cselekedni, hanem minden nap, de mégis jó, hogy van a többi között egy kiemelkedő nap, amely emlékeztet arra, hogy mennyi köszönetet és hálát felejtettünk átadni az édesanyáknak az év többi napján.

Ennek a napnak megfelelően az Ige is egy édesanyáról szól. E bibliai történetben csodálatosan tükröződik az édesanyák mindenkori karaktere.

A történet ott kezdődik, hogy Elizeus próféta gyakran betér Súnémba, s ott egy kedves és jómódú család mindig szívesen látja vendégül. Sőt, egy felső szobát is építenek a prófétának és be is rendezik számára. A családnak mindene megvan, csak épp a legfontosabb, az utód hiányzik. A próféta végül is Géházitól tudja meg a súnémi asszony szívének keserűségét: ez az asszony édesanyja szeretne lenni, de férje már idős. A próféta közbenjárására Isten megadja szíve óhaját, fiút szül.

Példa ez az asszony a mai nők számára, ahogy példa minden egyes édesanyja a mai világban mindazok számára, akik édesanyák lehetnének, de mégsem azok, mert kioltották a bennük növekvő életet. Nem is tudják, mit veszítenek el, mikor ezt a drága hivatást eldobják maguktól. Erre ébreszthetik rá őket az édesanyák!

A történet folytatódik, a gyerek felcseperedik, s kimegy az édesapával a mezőre. Milyen büszke lehetett az édesapai szív: a fiammal együtt munkálkodok. Nézzétek, ez az én fiam. Azonban a gyermek hirtelen rosszul lesz. Az édesapa rögtön anyjához küldi. Nem a felelősség lerázása ez, hanem az életmentés ösztöne. A férfi nem igazán tudja, mi a baj, mit kell ilyenkor tenni. Az apák ilyenkor kétségbeesnek. Az édesanyja azonban már is sűrög-forog a beteg ágya mellett, szinte a tudat alatti ösztönből merítve küzd gyermeke életéért. Az édesanyák mindig jobban tudják, mi fáj, mi a baj, mi a megoldás. A kicsiny gyermek is az anyja szoknyája mögé szalad, ha baj van. De még felnőtt fejjel is, bizony a gyermek sokszor az édesanyja ölében keresi gondjainak elmúlását, mert az anya bölcsessége és szeretete megnyugtat.

Az édesanyja a családi tűzhely, éppen ezért mekkora veszteség, ha már nincs kihez futni, ha már a szerető kezek porrá váltak. De még ennél is nagyobb nyomorúság az, ha anya és gyermeke között harag van – áldatlan állapot ez.

A súnémi asszony felnyergeli a szamarat. Férje nem érti cselekedetét, azonban az asszony felszólításának engedelmeskedik, hagyja őt. Az asszony pedig vállalja az út nehézségét és kockázatát, csak hogy gyermekét visszakaphassa. Az édesanyák, ha gyermekükről van szó, emberfeletti erőt kapnak, és nagy dolgokra képesek. A gyermekért elszánt és bátor lesz. Száz veszéllyel is szembenéz. Inkább odaadja életét, mintsem gyermekének baja essen. Igen, az édesanyák egyik nagy és csodálni való tulajdonsága az önfeláldozás. Áldozathozatal időben, egészségben, anyagiakban és mindenben. Akár-

csak Krisztus esetében, itt is az önfeláldozás az élethez hozzátartozó jellegzetesség, s talán ezért is van, hogy az édesanyák mélyebben átérzik Jézus tettének nagyságát.

Érdekes, hogy az asszony nem mondja el a szolgának fájdalmát, elrejtí egészen addig, míg szemtől-szembe nem áll a prófétával. Mennyi fájdalmat, titkot rejtegetnek az édesanyai szívek, s mily sok fájdalmat elbírnak és kibírnak ezek a szívek. Mária is sok mindent elraktározott szívében, s el kellett viselje azt is, hogy az éles tőr átjárja szívéét, ahogy ma is sok édesanya hordoz szörnyű fájdalmat gyermekeéért, vagy éppen annak halála miatt.

Mikor odaér az asszony, átöleli Elizeus lábát. Megragadja őt, s addig nem ereszti, míg ő maga is el nem indul a gyermek megmentésére. A súnémi asszony megragadja az Úr szolgájának lábát, akárcsak a kananeus asszony Jézusét, vagy ahogy Mónika, Augustinus anyja is átölelte imádkozó kezével a Jó Pásztor lábát, s addig nem engedte, míg fia meg nem tért. Ma is sok anya öleli át imádkozó kézzel Krisztus lábát a betegség mellett, egy vizsga ideje alatt, egy távoli utazás miatt.

Valahányszor az édesanyai kéz esdeklően átölelte az Isten szolgájának lábát, mindig csoda történt. Isten meghallgatta az imádságot. Meghallgatta a súnémi, a kananeus, de az Augustinus anyjának könyörgését is, meghallgatta és meghallgatja a ti könyörgéseiteket is, kedves édesanyák.

E mai nap kiváló alkalom arra, hogy megköszönjük az édesanyák, nagymamák imádságát, szeretetét, áldozataikat, s arra is, hogy bocsánatkéréssel gyógyígtassuk a titokban vérző szíveket. A virág legyen a köszönet és a hála jele. De ne felejtünk el hálát adni Istennek sem az édesanyákért!

Kedves édesanyák és nagymamák, ti pedig imádkozzatok tovább értünk, és tanítatok imádkozni bennünket, mert egy nemzet, egy nép számára addig van jövő, ameddig tud imádkozó gyermekeket nevelni! Ámen.

Imádság

Mennyei édes Istenünk, íme, köszönettel és hálával állunk itt meg a Te színed előtt e mai napon. Köszönjük Neked az életünket, s az életet adó édesanyákat, a drága imádkozó kezeket, melyek egész életünkben elkísérnek, akár gyermeki fejjel járjuk az élet útját, akár mint felnőttek. Köszönjük Neked ezt a mai napot is, amikor rohanó életünkben, íme, megállunk egy percre, hogy egy-egy szál virággal, egy-egy öleléssel megköszönjük az értünk aggódó szíveknek a milliónyi gondoskodást.

Bizony sokszor vagyunk hálátlan gyermekek, de nemcsak szüleinkkel, embertársainkkal szemben, hanem Veled szemben is, Atyánk. Kérünk, bocsáss meg nekünk, töröld el vétkeinket a Szentlélek tisztító tüze által, s taníts bennünket hálára, nevelj minket engedelmes gyermeki életre.

Hozzád imádkozunk, Urunk, az édesanyákért, nagymamákért. Áldd meg őket! Hallgasd meg imájukat, mely éjjel-nappal Hozzád száll. Tekints le, Urunk, az özvegyekre, az árvákra, mindazokra, akik ma virágjukat egy-egy sírhantra borulva tudják csak átadni annak, aki szerető szívének melegével védte és óvta minden napjukat. Tekints le, Urunk, betegeinkre, adj számukra gyógyulást. Tekints le népünkre is, adj számunkra minél több imádkozó édesanyát és nagymamát, akik gyermekeiket és unokáikat is megtanítják imádkozni, hogy legyen jövője e kicsiny magyar népnek.

Jézus Krisztus nevében kérünk, hallgasd meg imánkat most és minden időben. Ámen.

Orbán Miklós

Marosbogát

Könyörögj hittel!

Alapige: 1Sámuel 1,9–11

Bibliaolvasás: 1Sámuel 1,1–16

Szeretettel köszöntök mindenkit a mai anyák napi istentiszteleten, amikor mindannyian hálát adunk Istennek az édesanyákért, és mindazért, amit az édesanyák tesznek, vállalnak a családjuk minden egyes tagjáért.

Végigolvasva ezt az egész fejezetet azt vesszük észre, hogy Anna személye nagyon kiemelkedik. Mégpedig azért, mert Anna az életében sokszor ment át kínos helyzeteken.

Nézzük csak meg közelebbről ezt a családot. Ott van az apa, a család feje: Elkána, mellette a felesége, Anna, és ömellette – igen, jól látjuk – egy másik feleség, akit Peninnának hívtak. Természetesen abban az időben egyáltalán nem volt furcsa, ha valakinek több felesége volt. Ha jobban szemügyre vesszük ezt a családot, akkor azt is láthatjuk, hogy nem volt valami nagy egyetértés közöttük. Azért, mert Annának nem volt gyermeke, de a másik asszonynak, Peninnának volt. Nem is egy. Nos, innen származnak a bajok. Mint jól tudjuk, abban az időben, ha egy nőnek nem született gyermeke, az óriási szégyen volt. Szégyen, amit a másik asszony jól ki is használt. Azt olvassuk, hogy Peninná annyiszor bosszantotta Annát, ahányszor csak alkalma volt rá. Tehát akármikor, akárhol, akárhányszor csak lehetett, Annán köszörülte a nyelvét. Emiatt Anna sokszor szenvedett. A szenvedését pedig még a férje értetlensége is fokozta. Figyeljük csak meg! Elkána látja Annát sírni és keseregni. Odamegy hozzá és azt kérdezi tőle, hogy: miért sírsz és miért nem eszel? Aztán pedig azt kérdi tőle: hát nem érek én neked többet tíz fiúnál? Hallottuk, hogy Elkána a két felesége közül Annát szerette jobban, hogy ő volt a kedvenc feleség, de annak dacára nem értette, hogy miért sír. Talán őt nem is igazán zavarta annyira az, hogy Anna gyermektelen? Hiszen Peninnától már van két gyermek... A lényeg az, hogy Elkána egyszerűen nem tudta felfogni, hogy egy asszony szempontjából mit jelent a gyermektelenség. Nagy volt hát az Anna keserősége, szenvedése. Szenvedett, mert nem volt még gyermeke. Szenvedett Peninná gúnyolódása és a férje értetlensége miatt. De az általános közmegevetés miatt is.

Azonban mást is megfigyelhetünk Anna személyében. Csodálatos az imádsága: „Se-regeknek Ura! ha megtekinted a te szolgáló leányodnak nyomorúságát, és megemlékezel rólam, és nem feledkezel el szolgáló leányodról, hanem fiúmagzatot adsz szolgáló leányodnak: én őt egész életére az Úrnak ajánlom, és borotva nem érinti az ő fejét soha!” (1Sám 1,11) Hit, reménység és ígéret egy mondatban! Annak ellenére, hogy sokszor ő mit élt át és mit látott a környezetében, komolyan hitte azt, hogy Isten meg tudja őt áldani egy gyermekkel. Figyelemre méltó az ő magatartása is. Anna tudja, kihez szól. Ő jól tudja, hogy neki nincs, amire hivatkozhatna Isten előtt. Nem mondja azt, hogy: márpedig én csak megérdemlek egy gyermeket! Nem! Anna nagyon is jól tudja, hogy Isten az Úr, ő pedig a szolgálólány. Isten a Teremtő Isten, ő pedig a teremtmény. Alázatos volt, de kitartó. Bár egyesek már régen feladták volna a reményüket az utódokkal kapcsolatosan – ő nem adta fel! Anna hitt, és reménykedett abban, hogy Tőle lehet kérni és várni, mert Isten mindent megtehet. Talán gondolkozhatott azon is, hogy egyesek képtelenségnek tartják az ő könyörgését, mégis érezhette azt, hogy még így is, most is Isten mindenre képes. Ezt pedig ígérettel erősíti meg: ha adsz nekem gyermeket, akkor visszaadom őt Neked.

Emberileg nézve talán erre azt mondanánk Annának, hogy: miért kérsz Istentől valamit, sőt olyasmit, amire régóta vágyasz, csak azért, hogy aztán később visszaadd Neki? Hol van ebben a logika? Lehet, hogy ez nekünk így butaságnak tűnik, de nem Annának, és főleg nem Istennek szemében. Hiszen a gyermek ajándék. Isten ajándéka. Mivel Anna tudja jól azt is, hogy a gyermek Isten ajándéka és tulajdona, ezért el kell majd számolnia az ajándékkal Isten előtt. Vagyis az ajándék méltó kell hogy legyen Istenhez.

Testvérem! Te már elgondolkoztál ezen? Valójában a legtöbb szülő azt szokta mondani, hogy a gyermek az én tulajdonom, s még ha Istentől is volna, akkor is az enyém, és úgy nevelem, ahogy azt én jónak látom. Senki se szóljon bele! Még Isten se! De, akkor miért csodálkozunk, ha abból a gyermekből, akit csecsemő korában úgy szerettünk és dédelgettünk, felnőtt korára pimasz, összeférhetetlen ember lesz belőle? Úgy gondolod, hogy ezek durva szavak? Lehet, hogy azok, de akkor ne csodálkozzál majd! Vigyázzunk, hogy szülőkként ne hogy mi legyünk a gát a gyermekünk hitének fejlődésében!

Tehát Anna jól tudta, hogy minden a Teremtő Isten tulajdona, és mivel az Tőle kapott ajándék, akkor annak Hozzá is kell visszajutnia. Mégpedig úgy, hogy az Istennek is tetszedjen.

Végül Anna megszüli a gyermekét, akit Sámuelnek nevezett el. Amiután elválasztották a gyermeket az édesanyjától, vitték is az Isten házába. Anna vitte a kis Sámuel kezénél fogva, ahogy ő azt megígérte. Vitte azért is, hogy Istennek áldott embere legyen majd.

Egy kérdés: ma hányszor látjuk a szülőket, hogy a gyermekeiket a templomba vagy a vallásórára hozzák? Ma a legtöbb szülő azt mondja a gyermekének, hogy menjél el fiam, mert kell és fontos, hogy járj vallásórára vagy templomba. Anyád meg én nem megyünk, mert „fáradtak” vagyunk, hogy téged most elvigyünk. Te azért csak menj el szépen! És, ha hozzuk is a gyermekünket, akkor minek a tudatában hozzuk? Hozzuk, mert ez a szokás? „Fiam, jól tudod, hogy minden vasárnap a család mindig a templomba megy, mert ez a szokás. Neked is ott a helyed! Állj fel a gép elöl és siess! Egy órát csak kibírsz! Aztán majd utána annyit játszhatsz, amennyit csak akarsz!” Vagy talán azért hozod, hogy a gyermeked áldást kapjon Istentől? Vagy talán azért, mert akárcsak Anna, te is azt reméled, hogy a gyermeked áldássá lesz családjá s környezete számára? Anna ezért vitte a gyermekét Istenhez. Így lett később a kis Sámuelből Isten áldott embere, aki az Isten választott népét viharos szakaszokon át vezette.

Íme! Anna egyértelműen szenvedő asszony volt, de áldott is. Hitt, és ezt a legjobban az imádsága tükrözi. Ugyanakkor betartotta az ígéretét is. Tanuljunk Annától és az ő példája ösztönözzön bennünket is arra, hogy betartsuk mindazt, amit Istennek annyiszor ígértünk és fogadtunk! Tanuljunk hát tőle! Legyünk olyan hitvestársak, édesanyák, akik gyermekeiknek, férjüknek, családjuknak és Istennek is örömet és áldást tudnak szerezni. Ámen.

Vasárnapi prédikációk

Visky János

Kolozsvár–Bulgária-telep

Jézus feltámadása előtt és után

Alapige: Máté 26,32

Bibliaolvasás: Lukács 24,1–11

Húsvét után vagyunk. Megünnepeltük Jézus feltámadását. Ilyenkor felmerül bennünk a kérdés: hogyan tovább? Mert nemcsak Jézus számára volt sorsdöntő fordulat az ő feltámadása, hanem mindnyájunk életében sorsdöntő lehet. Nemcsak számára volt egy feltámadás előtti életszakasz és egy másik, a feltámadás utáni időszak, hanem mindnyájunk élete két részre oszthat aszerint, hogy számunkra volt-e, van-e Jézusnak feltámadása. Mi jellemzi az ő bennünk történő feltámadása előtti és az utána következő életszakaszt? Nos, ezt megvizsgálva alapigénk tükrében kiderül, hogy melyik életszakaszban élünk. Húsvét előtti, vagy húsvét utáni állapotban élünk? Nem mindegy, hogy erre a kérdésre milyen választ adunk. Ettől függ életünk minősége, tartalma, ettől függ értelme és célja, de ettől függ a mi örök életünk is.

Nos, hát nézzük meg először, milyen a húsvét előtti élet. Ez a bukott ember állapota, aki hátat fordított Gazdájának. Elcsatangolt otthonról, idegenségben, tékozlásban, nem mindig kirívó bűnökben, de belül valami nagy ridegségben, kiégettségben, otthontalan árvaságban, belső lelki sivárságban él. Igaz, hogy manapság modernnek nevezi magát az ilyen ember. Csakhogy a modern ember már rég elvetette az abszolútumokat, s ennek következtében, ahogy a 20. századnak egy neves gondolkodója fogalmazza: a kétségbeesés vonala alá került. Ez a Jézus feltámadása előtti állapot. Ebben voltak a tanítványok nagypéntek és húsvét között. A nagy csalódás, a reményvesztettség, a kétségbeesés, a magukba roskadás kiúttalan állapota ez. Nem véletlenül zárták magukra az ajtót, mert félelemben remegtek, elbújtak. Csakhogy félelmük, kiégettségük, céltalanságuk, Jézus-nélküliségük kétségbeejtőn fojtó helyzete elől nem tudtak elmenekülni.

A 19. század neves filozófusa, Schopenhauer, a pesszimizmus apostola egyszer egy parki padon üldögélt magába roskadva, nagyon szánalmas lelki állapotban. Észrevette a járőr, csavargónak véelve odament hozzá, s rákérdezett: Ki maga és mit csinál itt? A híres filozófus lassan, tagoltan, kétségbeesetten válaszolt: – Bárcsak tudnám! Nos, mi hát a húsvét előtti állapot? Az, amikor nem tudod, hogy ki vagy és mit csinálsz itt. Egyáltalán miért vagy itt ezen a pörgő sárgolyón? Van-e célja, értelme minden verejtékezésednek, küzdésednek, mindenféle erőfeszítésednek, ha végül az egészet a nagy semmibe hullás zárja le? Vajon, húsvét előtti, avagy húsvét utáni állapotban vagy-e? Vajon húsvét előtti hited van-e, avagy húsvét utáni?

Kérdhetnénk: milyen a húsvét előtti hit? Egy neves igehirdető így válaszolt erre a kérdésre: A Jézusba vetett hit háromféle lehet. Az első: a küzdő hit. Olyan, mint amikor az ember félelmeiktől gyötörve kapálódzik a mély vízben. Aztán van egy köztes állapot is. Ez már boldogabb helyzet, egy átmenet a biztonság felé. Ezt a köztes hitet nevezi kapaszkodó hitnek. Amikor már valaki egy csónak oldalába fogózik, s felgyúlt a remény a szívében, hogy mindjárt megmenekül. De még mindig nem menekült meg. S végül a harmadik hit a húsvét utáni, amit az említett igehirdető így nevez: megnyugvó hit. Amikor az ember biztonságban van a csónakban, s már ahhoz is elég erős, hogy kinyújtsa a kezét valaki másnak a megmentésére.

Nos, hát erre lenne jó eljutni! A húsvét előtti vergődő, küzdő, kétségbeesetten kiálló állapotból a húsvét utániba! Arra a megnyugvó hitre, amikor már otthon érzed magad az Isten szeretetének biztonságát nyújtó ölelésében. Mert jaj, a húsvét előtti helyzet nem kívánatos. Gondoljunk a tanítványok lelki állapotára, ami őket nagypéntek és húsvét között jellemezte. Nagyon találóan írta le ezt a húsvét előtti állapotot Túrmezei Erzsébet egyik közismert versében: *Húsvét előtt: nehéz, szomorú léptek. / Húsvét előtt: zokogó, bús miértek. / Húsvét előtt: ajtók, kemények, zártak. / Húsvét előtt: arcok fakóra váltak. / Húsvét előtt: szívek, üres szegények. / Húsvét előtt: kihamvadott remények. / Húsvét előtt: egy nagy „minden hiába” / Bús eltemetkezés az éjszakába.*

Vajon ismerős ez az állapot? Azt hiszem, igen. Amikor nehéz és szomorú a lépted. Amikor zokogó, bús miértek támadnak a szívedben. Amikor úgy tűnik, hogy bezárul körülötted minden lehetőség ajtaja. Amikor az arcok is fakóra válnak. Amikor kihunynak a remények, s a szívek üresek és kemények. S amikor minden hiábavalónak tűnik, s elfelejtett állapotodban belefelejtkezel egy bús, sötét éjszakába. Nos, hát ez a húsvét előtti állapot, amikor minden üszkös, az arcok feketék (Dsidá Jenő). Amikor a kilátástalanság riasztó jelei mutatkoznak gazdasági, politikai téren, kisebbségi létünkben, kultúránkban, pénztelenségünkben, kudarcos gyermeknevelésünkben, amikor úgy tűnik, hogy a Dsidá Jenő által megfogalmazott költői kérdésre: *Feltámad-e a bús erdélyi földön, ki meghala és eltemetteték?* – már választ sem tudsz adni. Nos, hát ez a húsvét előtti állapot.

Igen, ám, de Jézus beszél a húsvét utáni lehetőségről is. Azt mondja: *De feltámadásom után elöttetek megyek Galileába.* Van hát egy nagy fordulat, amit Jézus egy rövid ellentétes kötőszóval vezet be. Sajnos, mi ezt legtöbbször negatív töltettel használjuk. Hinnék én, de... követném én Őt, de... a mai világban? Szeretném én Istent teljes szívűből, ahogy kéri, s szeretném én a felebarátot is, úgy, mint magamat, de... hát, ha egyszerűen kibírhatatlan, ha mindig a tyúkszememre lép, és ha mindig keresztezi az érdekeimet, akkor hogyan szeressem? Nagyon szép dolgokat lehet hallani a templomokban, olyan ideális üzenet az, ami nemcsak a fülünkig, hanem a szívünkig is elér néha, de... odakint más a világ. No, ne idealizáljuk a helyzetet és ne legyen már olyan naiv senki, még az igehirdető sem, amikor azt meri állítani, hogy ez a *de* megtelhet egy igazán pozitív mennyei töltettel. Márpedig megtelhet! Mert Jézus feltámadott. Ha pedig ez nem igaz, akkor Pál apostol szavaival fogalmazva hiábavaló ez a mai igehirdetés is, az is, hogy te itt vagy ma, de az is, amikor szép egyházi felvonulással kísérik szeretteinket a temetőbe. S akkor az is hiábavaló, hogy az örök életről fecsegünk a temetéseken.

De Jézus feltámadott! Azt mondta az övéinek: lesz feltámadásom. Mikor mondta ezt Jézus? Éppen akkor, amikor nagycsütörtök estéjén már elfogyasztották a húsvéti bárányt, már kiosztotta az úrvacsorát is, s elindultak zsoltárokat énekelve a Gecsemánékertbe, amikor Jézus tudatosan ment a vért verejtékező imatusa színhelyére, s utána a borzalmas kereszthalálba. Ekkor mondta a tanítványainak: *De feltámadásom után elöttetek megyek majd Galileába.* Igen, lesz feltámadásom. De erre talán azt mondd, kedves testvérem: Ő Isten Fia volt, ezt talán még hinni tudom. Természetes, hogy neki volt feltámadása. Talán azt is hiszed, hogy Ő végérvényesen legyőzte a halált. De akkor miért nem tudod hinni azt, hogy neked is lesz feltámadásod? Vagy úgy tűnik, hogy erre nincs esély? S arra még kevésbé, ahogyan a Heidelbergi Káté 45. kérdésénél tanultuk: hogy Jézus engem is új életre támaszt? S végül az Ő feltámadása az én feltámadásom biztos záloga. Tehát előbb itt, most engem új életre támaszt, hogy majd testemet a porból is előhívja.

Vajon nem lenne-e már itt az ideje a költővel együtt felkiáltanunk: *Támadj föl már bennem, örök húsvét!?* Hiszed-e, kedves testvérem, hogy feltámadhat benned is? Ismét Dsidát idézem, aki azt mondja: *Feltámadtál, s feltámaszthatsz, hogyha én is akarom!* Ő akarja. Akarod-e te is, hogy Ő benned feltámadjon? Ő akar téged. Még akkor is kellesz neki, ha netán azt kérdezed: ki vagyok én, hogy neki kelljek? Én, aki sokszor úgy érzem magam, mint egy elfelejtett porszem, mint egy elértéktelenedett holmi, akire már alig figyel oda a világ. Tényleg reám is odafigyelne Isten? A Feltámadott még értem is megáll? Sőt, észreveszi az emmausiakéhoz hasonló szomorú ábrázatomat? Reánk is van ideje? Nos, igen. A nagy fordulat bekövetkezett, a feltámadás megtörtént.

De húsvét lett – folytatja Túrmezei az imént idézett versében. *Feltámadott a Mester. / Húsvét után el a gyásszal, a könnyekkel. / Húsvét után futni a hírrel frissen. / Húsvét után már nem kérdezni mit sem. / Húsvét után új cél és új sietség. / Jézus él. Nincs út, amely messze esnék. / Húsvét után: erő, diadal, élet.* Nos, miből tudod, hogy feltámadott? Honnan tudod, sokszor kétségek közt vergődő mai lélek, hogy ő feltámadott? Onnan, hogy előtted megy. Úgy, ahogy ígérte halála előtt: *Feltámadásom után elöttetek megyek majd Galileába.* Onnan tudod, hogy láthatóvá és hallhatóvá teszi magát.

No, de megint csak ne idealizáljunk – mondhatja sok kételkedő szív. Hol látható Ő a mai világban? Hisz manapság egyre pimaszabbul tolul a szemünk elé mindennek az ellenkezője. Ma már életünket utolsó rezdüléséig átjárja a gonoszság. Ma már elég egy-két lépést tenni az utcán, hogy a szemünkbe tűnjön a kivetkőzött embertelenség. Ma már beszűrődik az istennélküliség nemcsak a társadalomba, hanem még az egyházi életünkbe is. Még intim keresztyénségünkbe is. Látható Ő? Jézus azt ígérte tanítványainak, hogy feltámadása után elöttük megy, azaz láthatóvá teszi magát.

A múlt század egyik zsidó-keresztyén íróője így fogalmaz: *A szeretet meglátja a Láthatatlant.* Jaj, ha csak a láthatót látod. Nem csoda, ha olyankor kétségbe esel. De, ha eljutsz annak a csodának átéléséhez, hogy megvakulnak hiú szemeid, akkor Őt, a Fényest, a Nagyszerűt mindörökre látod (Ady).

Elöttetek megyek – mondja Jézus halála küszöbén. Nagyon személyesen szól a szomorú szívű tanítványoknak. Nemcsak most megyek elöttetek, a kereszt felé tartva, hanem elöttetek megyek majd a feltámadásom után is Galileába. Kik előtt? Az elárvult, kétségbeesett, szedett-vetett kis sereg előtt. Ahol ott van Péter, a háromszoros tagadó, Jakab és János, a mennydörgés fiai, akik még Jézus halálának közelében is az elsőbbségen vitakoztak, s aztán ott van Tamás is, a kételkedő. Mind hozzánk hasonló, gyarló hitű, bukdácsoló emberek. Olyanok, akik nem voltak méltók arra, hogy elöttük menjen. S mégis vállalja, hogy feltámadása után éppen ez lesz jelenlétének mindenkori bizonyítéka, hogy elöttük megy.

Mikor van húsvét utáni életed? Amikor engeded magad előtt menni Őt. Amikor Ő lesz számodra a legfőbb tekintély, s lesz, kire felnézned. Amikor van már kit megkérdezned naponta csendes imádban, amikor van kitől mennyei tanácsot kérsz földi bukdácsoló életedhez. Amikor Ő megy elől, te mögötte maradsz. Mert, jaj, amíg nem Ő megy elől, hanem mindig te. Talán családapaként, édesanyaként te mérsz elől, s Ő nem látható sehol. Sem apai tekintélyedben, ezért nem tudnak felnézni rád gyermekeid, sem anyai tekintélyed nem látszik már, mert talán rég lejáratad. Ugye, nem sértődünk meg, ha ilyen dolgokról őszintén beszélünk? Hiszen rólunk van szó.

Bizony, akkor lesz kire felnézniük gyermekeinknek is, amikor meglátják, hogy a mi életünkben Ő megy elől. Amikor tapasztalják, hogy én is megkérdezem Őt. S nem én vagyok a családban a legfőbb tekintély, a megfellebbezhetetlen vélemény, hanem az, aki elöttünk megy. Így vissza lehet nyerni az elveszett tekintélyt is. Így helyreállhat a meg-

romlott családi egyensúly. Így beköltözhet a menny a földi életünkbe. Így kiderül, hogy nem kell félned, amikor olyan megpróbáltatások elé kerülsz, amikor már senki sem tud veled tartani. S még kevésbé kell félned, amikor a halálba kell menned, ahová már igazán senki sem tud elkísérni, még akkor sem, ha halálos ágyadon fogja majd valaki a kezdet. Ott igazán magára marad minden ember, hacsak nem járt előtted a Feltámadott, hacsak nem engeded magad előtt menni Őt még az elmúlásba is.

Hogyan zárja Jézus mai üzenetünket? Azt mondja: elöttetek megyek majd föltámadásom után Galileába. Galilea volt akkor Izráel földjén a legmegvetettebb tartomány. Pogányok Galileájának is nevezi az evangélium, ahol a nép sötétségben ült. Jézus is onnan jött Júdeába. Rá is kérdeztek az előkelő júdeabeliek: Názáretből származhat-e valami jó? Abból a megvetett, sötét tartományból, Galileából? Arról az északi résztől, ami szomszédos volt a pogányok vidékével? Azért is nevezték pogányok Galileájának. Ahol Jézus vámszedőket, paráznákat, jött-ment senkiket, pénzéhes, zsaroló embereket szedett össze maga köré. Azt mondja Jézus: oda megyek vissza, ahova ti sem mentek vissza szívesen. Oda, ahol annyi sebet kaptatok, ahol annyian leintettek már, oda, ahol oly kevesen becsülnék, oda, ahova korábban nem ragyogott még be Isten mennyei fénye. Oda, a sokszor nem kívánatos munkahelyre, ahol talán zsarol a főnök, vagy oda, ahol a munkatárs irigykedik reád, vagy abba az iskolába, ahova olyan kellemetlen minden nap belépni, mert túl nagy a követelmény.

Bizony, sok ilyen hely van az életünkben, ahova szorongva megyünk, mert menni kényszerülünk. Jézus azt mondja: én elöttetek megyek, még a halálba is. Ő, boldog az olyan ember, aki már életbiztosítást kötött azzal a Jézussal, aki előtte akar menni. Ez a biztosítás a halál után is érvényes. Akkor teljes a győzelem a halál fölött is, akkor teljes a biztonságérzet a halál küszöbén is.

Valaki egyszer felzaklatva ment egy neves keresztyén tanítómesterhez, s így kiáltott fel: Ő, azt mondják, hogy itt a világ vége. Mit tegyünk? Higgadtan válaszolt a Mester: Nem baj, egészen jól megleszünk mi a világ nélkül is. Igen, mert a keresztyén ember még a halálban sem veszíthet. Ezért vannak olyan nemes példái a hívő ember elmúlásának. Csupán egyet említek zárásul: Amikor egyik, Krisztusban mélyen hívő ember haldoklott, ragyogó arccal, derűs tekintettel felkiáltott: Dicsőség, dicsőség! S mint aki már elrugaskodott a földi élettől, huszonöt percen át ezt kiáltotta: Dicsőség! Ő már azt a mennyei dicsőséget látta, amit a Feltámadott Krisztus készített neki. Tudta, hogy a halál egy olyan küszöb, amin az élő hitű ember átlépve, megérkezik Mesteréhez a szemtől-szembe látás világába.

Nos, hát: húsvét előtti, vagy húsvét utáni hited van, kedves testvérem? Húsvét előtti, vagy húsvét utáni életet élsz-e? Ha már ismered a húsvét utáni győzelmes keresztyén életet, áldott legyen érte Isten. Add tovább ennek örömét másoknak is! Ha pedig még nem ismered, akkor kérd a Feltámadottat, hogy menjen előtted is. Így lesz neked is földi életed idejében új életre támadásod. Mert való igaz, amit Túrmezei Erzsébet az idézett versének záró soraiban mond: *Csak azokért sírjunk húsvéti könnyet, akik még mindig húsvét előtt élnek!* Ámen.

A hívő emberek öröme

Alapige: Zsoltárok 100
Bibliaolvasás: Filippi 4,1–7

A 100. zsoltár címe: Hálaadó zsoltár. Zsoltáraink közül csak ez az egy viseli e címet, még hozzá azért, mivel csak ebben érhető nyomon a legteljesebben az ujjongással teli hálaadás. Isten színe elé járulva az első dolgunk – természetesen bűneink megvallása után – a hálaadás. Az emberek többsége elégedetlen, frusztrált, ha van is oka az öröme, nem Istennek köszöni meg, hanem dicsekszik, mintha az a saját érdeme lenne.

I.

Az első vers felszólítással kezdődik: „Vígán énekelj az Úrnak te egész föld!”, vagy ahogy az új fordításban olvassuk: „Ujjongjatok az Úr előtt” Vagyis az Ő figyelő tekintete előtt.

Szerettünk-e mi bárkinek is a szeme előtt lenni? A volt kommunista rendszerben nagyon sok embert lehallgattak, besúgókkal megfigyeltettek, „poloskákat” szereltek a lakásba, telefonkagylóba, hogy a „Nagy Testvér” minden lépéséről tudjon. Ma már nemcsak a bevásárlóközpontokat, bankokat, középületeket, de (részben) az utcákat is bekamerázzák. Ez az emberek többségét zavarja.

Más a helyzet azonban, ha ez a megfigyelés az ember hasznára van. Ha beteg, kórházba utalják, és gépek segítségével figyelik egészségi állapotát. Vannak már vezeték nélküli, nyakba akasztható, kézre csatolható egészségügyi vészjelzők is, melyek könnyen működésbe hozhatók. Ha valaki idősebb, beteg, mozgáskorlátozott, vagy elszigetelten él, például egy tanyán – ezek segítségével jelezheti, hogy baj van. Kimegy a szociális munkás, a mentőszolgálat vagy akár a rendőrség is.

Az „ujjongatok” szó eredeti értelme az örvendező kiáltozás, mint ahogyan a hű alattvalók üdvözlik uralkodójukat, amikor meglátják. Bizonyára ismerősen cseng a római üdvözlés: Ave Caesar!

Az ószövegségi gondolkodás szerint „megjelenni az Úr előtt” elsősorban azt jelenti: felmenni a templomba, ott áldozatot mutatni be és részt venni az istentiszteleten. Milyen jó lenne, ha tudatosulna bennünk, hogy mi nem csak az istentisztelet alatti időben vagyunk az Úr szeme előtt, hanem állandóan. Ilyen értelemben úgy kellene élnünk a nap huszonnégy órájában, mint akik a templomban vagyunk. Voltaképpen ezt fejezi ki az „egész föld”, vagyis bárhol is vagy, templomban vagy azon kívül, Nagyváradon vagy Budapesten, Londonban vagy a Tahiti-szigeteken, Indiában vagy Ausztráliában... – a dolgoz az, hogy „Vígán énekelj az Úrnak”

Dr. Isaac Watts angol prédikátor, költő, himnuszíró (1674–1748) mondotta: „Ám ne énekeljenek azok, akik nem ismerik a mi Istenünket, mi azonban, akik mennyei Királyunk kedveltjei vagyunk, mindenütt hirdessük énekkel is Istenünk dicséretét!”

Egy férfi, aki előbb iszákos, és így a feleségének és hat gyermekének réme volt, megtalálta az Üdvözítőt és Istennek kedves gyermeke lett. Nehéz munkát végzett a gyárban. Este, mikor fáradtan hazatért, szívélyesen köszöntötte feleségét, gyermekeit, megmosakodott, a hálószobájában térdre borult Isten előtt. Utána vidáman ült az asztal mellé. A maga mély hangján elkezdte kedves énekét: „Adjunk hálát az Úrnak, mert érdemli...” A gyermekek csengő hangon énekelték vele együtt. Azután vidám szívvel hálát

adott az Úrnak azért a boldogsáért, amit tőle kapott. Megtanulta a 100. zsoltár 1. versét: „Vígán énekelj az Úrnak.”

Igazi öröm, ujjongás csak Isten jelenlétében van.

II.

Az Istennek való szolgálat örömet ad: „Szolgáljatok az Úrnak örvendezéssel; menjetelek eléje vígassággal!”

Egy vallásos katona a löszerraktár előtt állt őrségben. Az éjszaka csendjében elkezdett hangosan énekelni: „Csak az Úrnak nagy kegyelme, hogy még nincsen végünk...” A szolgálatos altiszt jelentette a kapitánynak az esetet, aki kihallgatásra idézte elő az éneklő katonát. – Hogy gondol ilyet, hogy az őrségben énekeljen? – Kapitány úr, úgy érzem a szívemben, hogy énekelnem kell. – És mit énekel? – Csak az Úrnak nagy kegyelme, hogy még nincsen végünk. – A falujában vannak még sokan, akik ilyen énekeket szoktak énekelni? – Vannak, kapitány úr! – Lépjen vissza a helyére! – Ezzel az ügy el volt intézve. Áldott az Úr, hogy vannak ilyen éneklő emberek és vannak ilyen kapitányok!

Amikor mi a szolgálatról hallunk, egyből a szolgaság lealacsonyító voltára gondolunk. Isten Izráel népét megszabadította az egyiptomi szolgaságból. Tehát szabadítással, szabadsággal kezdődött Izráel élete. Isten nem azért hozta ki őket, hogy egyik szolgaságból a másikba essenek, hanem hogy szabadok legyenek. Jézus mondja a szolgálatról a Mt 20,28-ban: „Az embernek Fia nem azért jött, hogy néki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon, és adja az ő életét váltságul sokakért.” Hogy ne örülnénk, amikor Ő örök élettel ajándékoz meg bennünket? A hívő ember örömeiből szolgálat fakad. Ha az örömből szolgálat lesz, a szolgálat új örömet ad. Ez pedig meglátszik egész lényünkön. Igaza van Spurgeonnak, amikor azt írja: „Rossz kedvünk és savanyú arcunk sosem fognak evangelizálni.”

Milyen nehéz rávenni akár gyülekezetünk tagjait is valamilyen szolgálatra. Kevesen vállalják még a presbiteri tisztséget is, hiszen időt és odaszánást kíván. Alacsony a közmunkában résztvevők száma is. Pedig, ha először az Úr szolgálatára vállalkoznánk, és örvendezéssel, ahogyan a zsoltáríró mondja, sokkal könnyebb lenne a gyülekezet és az embertárs szolgálata is.

Tudjuk, hogy az öröm gyógyszer. Bizonyított dolog, hogy nemcsak depressziót vagy idegbetegséget, hanem testi betegséget is gyógyít az, ha az ember boldog, ha örülni tud. Még a szív- és agyműködés, sőt az emésztés is jobb, ha valaki boldog.

Testvéreim! A világban annyi a beteg ember. A világ beteg. Ezért kellene minél több embernek megismernie az Úrban való örömet. Örvendezni, kacagni, boldognak lenni – ez az, amit nem kapunk meg az orvosoktól. Az orvosok csak kezelnek, egyedül csak Jézus tud gyógyítani. A mi felelőségünk az Ő nevét hirdetni, a megváltásról bizonyágot tenni, hogy gyógyuljon az egész föld.

Ugyancsak Spurgeontól olvastam a következő bölcs megállapítást: „A hívőnek öt percen belül több oka van örülni, mint a világ fiainak ötven év alatt – a lelki öröm nem gyökere, hanem gyümölcse a kegyelemnek.”

Az öröm mindig belülről fakad. Nem lehet külső pótlékokkal helyettesíteni. Bár sokan megkísérlik ital, drog és más örömpótló anyagok segítségével, az eredmény szomorú. A mi örömünk az, hogy Isten szeret bennünket, s mi a megtérés által lehetünk ennek az Istennek a gyermekei.

A hívó ember a legapróbb dolgoknak is tud örülni. Látunk mosolygós arcú embereket, gyermekeket, kikről azt gondoljuk, ezek aztán biztosan nem tudnak örülni, hiszen szegények, elhagyottak. Talán boldogabbak, mint amilyenek mi vagyunk.

Az igazi öröm belülről jön, a lelkünk mélyéről. Ha lelkünkben az Úr van, ha a szabadulás és a szolgálat öröme van, akkor örülni is tudunk ujjongással.

III.

A zsoltáríró arra is megtanít, hogy a valóság felismerése is öröm: „Tudjátok meg, hogy az Úr az Isten; ő alkotott minket és nem magunk; az ő népe és az ő legelőinek juhainak vagyunk.”

Tudjátok meg! Mit tud az ember? Sok mindent, de a világmindenséghez, az egész teremtett világhoz képest szinte semmit. Földünk is csupán egy parányi porszem a világmindenségben, és mégis ez az a hely, melyet Isten kijelölt számunkra.

Ismerős a mondás: „Ember, ismerd meg magadat!” Vajon megismerheti-e önmagát, mielőtt Istenét megismerte volna? Nem mi találtuk fel magunkat, hanem „ő alkotott minket és nem magunk”. Persze vannak „magukcsinálta” emberek. Vajon meddig tart az örömük, hatalmuk, nagyságuk? Bizony nagyon rövid ideig. Tiszavirág életű.

Szeretettel gondolok vissza lelkipásztor unokaöcsém házassági meghívójának mottójára, melynek alapján szolgáltam esküvőjükön Zilahon, mely a Zsolt 115,1 verse volt: „Nem nekünk Uram, nem nekünk, hanem a te nevednek adj dicsőséget, a te kegyelmedért és hívségedért!”

A Föld legelő, az a hely, melyet Isten adott az ő juhainak. Boldogok lehetünk, hogy pásztorunk is van Jézus Krisztus személyében, aki életét adja juhaiért. Ő legeltet, vére által megtisztít, hogy mint tékozló fiak az Atya színe elé járulhassunk, szolgáljunk neki és embertársainknak.

Egy kis padlásszobában lakott egy idős asszony. Rokonai nem voltak, akik gondot viseltek volna róla. Már régóta betegeskedett. A nélkülözés állandó vendég volt nála. Ha betekintենék kis szobájába, elcsodálkoznánk, hogy mindig vidámság sugárzik az arcáról. Hogyan lehetséges ez? – Egy alkalommal a diakonissza meglátogatta. Mielőtt belépett volna, megállt a kis szoba ajtaja előtt. Énekszót hallott: „Az Úr énnékem őriző pásztorom, azért semmiben meg nem fogatkozom.” – Végigénekelte, s utána hozzátette: Amen. Az Úr báránykájának érezte magát, ezért volt vidám a maga szegénysége, betegsége ellenére is. Milyen jó lenne, ha nekünk is ilyen bizalmunk lenne az Úrban.

„Minden gondotokat ő reá vessétek, mert néki gondja van reátok” – mondja Péter apostol. (1Pt 5,7)

IV.

A zsoltárban így jutunk el a templomi örömhöz: „Menjétek be az ő kapuin hálaadással, tornáczaiba dicséretekkel; adjatok hálákat néki, áldjátok az ő nevét!”

A jeruzsálemi templomba igyekvő nép több ajtón keresztül juthatott be az Úr tornácába. Itt egyesült a nép és dicsérte énekével az Urat. Magunkra gondolva, a kapuk jelentik a különböző egyházakat, felekezeteket. Több kapun át juthatunk a szentélybe, de Istenhez csak egy ajtón keresztül. Az ajtó maga Jézus Krisztus, aki azt mondta: „senki sem mehet az Atyához, hanemha én általam” (Jn 14,6b) Jézus az ajtó. Áldozatával eleget tett bűneinkért, hogy bűnbocsánatot nyerjünk és feltámadása által örök életet szerezzünk.

Háború alkalmával egy ifjú török fogságba került. Szabadulásra nem volt lehetősége. Rabtartó gazdája a szántóföldjén dolgoztatta. Otthon vallásos nevelésben részesült, most idegen emberek, idegen vallásúak közt raboskodott. Húsvét közeledett. Otthon készültek a nagy ünnepre. Ő künn a mezőn szántott. Hitét nem hagyta otthon, hanem megtartotta, Húsvétra gondolt. Felzendült ajkán az ének: „Krisztus feltámadott.” Hazájából éppen egy küldöttség haladt ott el. Meglepődve figyeltek fel az ifjú keresztyén húsvéti énekére. Megálltak. Az ifjú elmondta sorsát. Komoly váltságdíjat fizettek érte. Húsvét napján az otthoni gyülekezettel énekelt: Krisztus feltámadott. Ha nem énekelt volna, ott maradt volna a fogságban.

Testvéreim, nem jó az az istentisztelet, amely nem az örömforrás helye. Ahol unott arccal ül a gyülekezet. Az istentisztelet célja az örvendezés. Miért ülünk úgy az istentiszteleteinken, mintha temetésen lennénk? Azért, mert a mai ember a világi örömöket hajszolja, és nem tud örülni annak, amit Isten öröme ad neki.

Az elmúlt esztendő nyarán meghívást kaptam, hogy a kerületi kántorképzőn tartsak esti áhítatot. A 450. énekkel (is) dicsértük az Urat: „Krisztus virágunk, Szép termő-águnk, Feltámadt Krisztus, vigadjunk”. Miközben énekeltünk, figyeltem az arcokat, melyekre egyáltalán nem ült ki az Úrban való örvendezésnek a jele. Ezt az igehirdetés során szóvá is tettem. Ha mi, a szolgálattevők sem tudunk örvendezni, kérdezem, hogyan várhatjuk el a gyülekezet tagjaitól?!

V.

A zsoltár utolsó verse a kegyelemről szól, melyet Jézus Krisztus szerzett meg számunkra: „Mert jó az Úr, örökkévaló az ő kegyelme, és nemzedékről nemzedékre való az ő hűsége!”

Jó az Úr, szerető, megbocsátó. Ő atyja maradt a tékozló fiúnak is, amikor kikérte örökségét, majd azt eltékozolta és visszatért hozzá. E nagyon ismerős történetben is hallunk örvendezésről: „Kezdenek azért vigadni.” (Lk 15,24b) Ahol örvendezés van, ott ünnep is van és fordítva. Egy folytonos ünnep lenne az életünk, ha tudnánk örvendeni.

Milyen jó, hogy Isten nemcsak nekünk ígéri az Ő kegyelmét, hanem utódainknak is. Ékes példát állít elénk Jákób, amikor búcsúzik a földi élettől és szeretteitől: „Ímé én meghalok, de az Isten veletek lesz, és visszavisz titeket a ti atyáitok földére.” (1Móz 48,21)

Isten jó. Nem Neki kell megváltozni, hanem nekünk. Ő továbbra is meggátolhatatlanul szeret. Jézus az örök életet szánta nekünk és ezért van a mi örömünknek elvitathatatlan alapja.

Testvéreim, legyünk örvendező és hálás keresztyének! Ámen.

Hadd énekeljek és zengedezzek az Úrnak!

(Cantate vasárnap)

Alapige: Zsoltárok 108
Bibliailvasás: Efézus 5,15–20

Olyan jó, hogy a vasárnapok sorában – melyeken mindig dicséreteket, zsoltárokat és lelki énekeket énekelünk és zengedezünk – van egy olyan vasárnap is, amelyet „Cantate”-vasárnapnak nevezünk. Amikor nem csak a lelkipásztor biztat, hogy „énekeljünk testvéreim Isten dicsőségére”, hanem az Ige és az igehirdetés is, hogy tudatosuljon bennünk a régi igazság, hogy „aki énekel, az kétszeresen imádkozik”!

Tapasztalatom azt mutatja, hogy egyre nagyobb szükség van erre a biztatásra, különösképpen református gyülekezeteinkben, mert valami oknál fogva az éneklés örömét egyre kevesebb arcon lehet látni. A szívvel-lélekkel való éneklés gyönyörűsége mintha kivészőben lenne. Sőt, elég sok ajak konokul hallgat a gyülekezeti éneklés ideje alatt és nem azért, mert nincs énekeskönyve vagy nem ismeri az adott éneket – bár ezzel is szokták mentgetni magukat a gyülekezeti alkalmakra ritkábban járók –, hanem alapjában véve más az ok.

Talán éppen annak a hiánya, amiről a zsoltáros szól, hogy „kész az én szívem, óh Isten!” Mert bizony a szív teljességéből szól a száj akkor is, amikor énekelünk. De ha az a szív még kemény, ha nincs kész, ha az Úr még épp csak elkezdte benne a munkát, ha olyannyira lehangelődött, hogy a benne lévő panasz, keseregés, bánat és gond miatt úgy érzi, jobb, ha hallgat, akkor valóban nehéz megszólaltatni.

Nos, a mai Ige az így érzők felé biztatásként hangzik. Megtudjuk belőle, hogy a zsoltáríró Dávidnak miért kész a szíve arra, hogy énekeljen, zengedezzen és dicsérje az Urat. Ismerve élete történetét, tudjuk, hogy nem csak akkor ujjongott, amikor legyőzte Góliátot, vagy amikor királlyá koronázták, vagy éppen az Úr ládáját vitték nagy örömmel, vagy győztes csatákból érkeztek haza bőséges szákmánnyal, mert ez olyan egyszerű és magától értetődő lenne. Hanem akkor is, vagy talán még inkább akkor, amikor életének legveszélyesebb időszakában, Saul elől menekülve, üldözött vadként barlangról-barlangra menekül. Ebben a lelkiállapotban is ugyanúgy viszonyul az Úrhoz és szóról-szóra ugyanezt mondja az 57. zsoltár 8. versében: „kész az én szívem, óh Isten...; hadd énekeljek és zengedezzek!” Örömeiben és bánatában, gondok között vagy felszabadultan, mindig kész énekelni. Vajon mi ennek a magatartásnak a titka?

Mert mi úgy vagyunk vele, ha nehézségek vesznek körül, ha gondjaink vannak, ha el vagyunk keseredve, ha bántanak, jobban megy nekünk a hallgatás. Úgy érzünk, mint az a valaki, aki keserűségében így fakadt ki: „most adjak hálát az Úrnak, amikor az életemben minden a feje tetejére állt?” Hogy lehet ilyenkor is dicsérni az Urat?

Lássuk, az Ige mit mond erre? Hadd tanuljunk Dávidtól! *Mikor* volt kész a szíve? Már kora reggel, mielőtt a hajnal felkelt. „Serkenj fel te lant és hárfá, hadd keltsem fel a hajnalt.” Ne a hajnal keltsen fel engem, hanem én keltsem a hajnalt, dicsérve az én Uramat. Olyan más az, ha így kezdem a napot, ha Istené az elsőbbség az életemben. Még mielőtt bárki szólhatna hozzám, mielőtt bármilyen rossz hír elronthatná a napomat, mielőtt bármi felbosszanthatna, elvéve nyugalمامat, engedjem, hogy az Úr felkészítse a szívemet. Ha egy gyermeknek kész a leckéje, ha fel van készülve az aznapi órák anya-

gából, vidáman és füttyörészve megy az iskolába. Kész arra is, hogy bármikor feleljen vagy dolgozatot írjon. Üde és friss, mint a hajnali harmat. Kezdd így a napot, négy szem között az Úrral, és meglátod, kész lesz a te szíved is énekelni és zengedezni mindenért!

Ha az első kérdés arra irányult, hogy mikor, akkor a második kérdés azt célozza meg, hogy hol? **Hol vagy kész** dicsérni az Urat? Odahaza, amikor nincs otthon senki? A fürdőszobában, zuhanyzás közben, szégyenlősen, hogy más ne hallja, csak Ő? Ez is valami, de ez csak téged épít, mást nem. Gondoltál már rá, hogy Isten a hangodat nemcsak neked adta, hanem másnak is. Nemcsak kézzel lehet megragadni embereket, hanem énekkel is. Az énekkel a lelküket fogod meg. Az ének magával ragad, s miközben szárnyal, emeli azoknak lelkét is, akik gyönyörködnek benne. Azt mondja a zsoldtáros: „Hálát adok néked a népek között Uram és zengedezek, a nemzetek között” Ugye, nem szégyelled az Ő nevét az emberek előtt? Kész vagy-e a népek között is dicsérni? Manapság, amikor egyre többen kényszerülnek külföldön munkát vállalni, a távolság miatt sokszor csak félévente jönnek haza. Az év nagy részét más népek között töltik. Egy ilyen ismerősöm mesélte, hogy milyen sokat jelentett számára a felismerés, hogy a németországi testvérek énekei között milyen sok ismerős dallamot talált. Jóleső érzés volt számára együtt énekelni velük a karácsonyi énekeket. Sőt, amikor a család hozzátartozói megtudták, hogy egy olyan személy vigyáz idős hozzátartozójukra, akinek kész a szíve dicsérni az Urat, sokkal bizalmasabb lett a kapcsolatuk is egymással. Hadd buzdítsam minden külföldön dolgozó testvérünket, hogy legyen kész a szíve mindig és mindenhol zengeni az Ő nevét. Így is lehet szolgálni az Ő ügyét a népek között. De nemcsak ott, itthon is szükség van a magasztaló ajkakra, hogy minél többen megtapasztalják, hogy „egek felett való a Te kegyelmed és a felhőkig ér a Te a hűséges voltod”!

A kérdés azonban nem csak úgy tevődik fel, hogy mikor és hol dicsérjem az én Uramat, hanem úgy is, hogy **miért?** Mivel felhők nem csak az égen vannak, hanem a lelkünkben is, olyan jó tudni, hogy az Ő hűsége ott is, a lelki borulatokban is megtart. Olyan jó, hogy azért is kérhetem, hogy szabadítson meg ezektől a borús gondolatoktól. Rácsodálkoztál-e már, hogy minden élethelyzetre nézve van énekünk? Minden életérzést megfogalmaztak hitvalló énekszerzőink. Nekünk csak használni kell őket. Kész-e a szíved? Kész-e az ajkad? Kész-e a hangod? Nem a minősége a legfontosabb, hanem hogy szívből szóljon. Azt mondja az Ige, hogy **Isten válaszol** is rá. „Az Ő szentélyében szólt az Isten!” Mit szól? Valami nagyon fontosat és biztatót: **Örvendezek...** Ha kész a szíved, az ajkad, az egész lényed énekelni és zengedezni az Úrnak, Isten örül. Cantate vasárnapján így biztat az Ige: szerezz örömet Istennek!

De nemcsak örül a mi Urunk a neki zengedezőknél, hanem ajándékokat is osztogat. Neked is ajándékot akar adni. Nemcsak Izráelnek, hanem a lelki Izráelnek is, az Ő mindenkori gyermekeinek. Az ajándékot pedig illik megköszönni. Zengi hát hálazsoltárt!

A zsoldtáros arra is felhívja figyelmünket, hogy az ősellenség a mi ellenségünk is, akitől sem egykor, sem most nem tud az ember önerőből szabadulni, de még emberi segítséggel sem. Milyen jó ilyenkor biztatni magunkat és egymást is a mi Szabadítónkról, az Úr Jézus Krisztusról szóló énekeinkkel. Emlékezzünk vissza, ezt tették a mi hitvalló eleink is kezdve az első keresztyén vértanúktól, a gályarab prédikátorokon át a kommunizmusban meghurcolt, hitükért üldözöttekig, mind-mind hitvalló énekeket énekeltek, így erősíve egymást és magukat, bátran nézve szembe a halállal is.

Ma rajtunk a sor, hogy zengedezzünk, hogy el ne némuljon a dicséret és a magasztalás, sőt, hogy mindent megtegyünk azért, hogy minden nemzedék örömmel mondhassa: „kész az én szívem ó Isten, hogy énekeljek és zengedezzek a nemzetek között”! Amen.

Miután imádkozott barátaiért (Rogate vasárnap)

Alapige: Jób 42,10
Bibliaolvasás: Jób 42

Kedves testvéreim, ünneplő gyülekezet! A mai, húsvét utáni ötödik vasárnapon, rogate vasárnapján, a 2014-es *Bibliaolvasó kalauz* rendje szerint, alapigénk egy imádkozó embert állít elénk. Tekintsünk tehát ma az imádságra, mint párbeszédre, bízva abban, hogy az imádság nem egyfajta monológ csupán, hanem valóban párbeszéd az imádkozó lélek és az imát meghallgató és arra választ adó Isten között. Ebben a hitünkben erősít meg bennünket a nagy szenvedő szolga, az Istenhez fohászzkodó Jób, akinek imáját Isten meghallgatja és sok nyomorúsága után ígéretéhez híven életét újból megáldja.

Az imádság rendjén először hadd tekintsünk önmagunkra, református népünkre, hogyan is viszonyulunk mi az imádsághoz mint lehetőséghez Isten és az ember közötti kapcsolatban. Hitvallásunk arra tanít bennünket, hogy az imádság hálánk része és Isten csak azoknak adja kegyelmét és Szentlelkét, akik azt tőle kérik és néki ezért hálát adnak. Tudjuk, hogy csakis Istenhez és nem „szentekhez” kell könyörögnünk, megismerve szükségünket, nyomorúságunkat, bízva abban, hogy a meghallgatás mindig Krisztus érdeméért történik. Nagy áldás, hogy mindenért fohászkozhatunk, amire testünknek, lelkünknek SZÜKSÉGE van, és nem más egyéért. A Szentírásban továbbá Krisztus arra tanít, ne képmutatókként imádkozzunk, hogy lássanak bennünket, ne hosszasan, mint a pogányok, mert jól tudja a mi mennyei Atyánk, mire van szükségünk néktünk. Amikor imádkozol, mondja Jézus, menj be a te belső szobádba és Atyád, aki titkon van, titkon néz, megfizet neked nyilván. A kérdés az, megvan-e még ez a belső szobánk, ahol elcsendesedve imádkozhatunk. Van-e a parókian a lelkész számára egy csendes hely, ahol felkészülhet az Istennel való találkozásra, és ahol azért fohászkozhat, hogy vasárnapról-vasárnapra tegye a kegyelmes Isten sok lélek számára az ő templomát csendes, belső szobává, az Ige, az ima által a lelki megújulás színhelyévé. Vajon megvan-e még híveink hajlékában az a belső, tiszta szoba, ahol el lehet csendesedni, onnan indulva az imádság útján minden vasárnap a templom felé. A mai modern világ lehet, kisöpörte már ezt a tiszta belső szobát. Pedig milyen szép volt. Néhány régi fénykép a falon, mintha őseink tüzennének nekünk, akiknek még nagyon fontos volt ez a belső szoba. Amikor néha hazalátogatok, mindig bemegyek ebbe a belső szobába. Jó emlékezni és végignézni az ősök fényképeit. Van egy érdekes, régi, kiszínezett képkeret. 1916-ból való, a nagy háború közepén készült, akkor még így nevezték, nem tudva azt, hogy 25 év elteltével folytatása is lesz és emezt elsőnek nevezik majd. A keret a korabeli nagyhatalmak vezetőit ábrázolja. Középen nagyapám tekint le rám, Isonzót megjárt és túlélő honvédként. A nagy háború kellős közepén a keretet ez a rövid fohász tölti ki: Ó, áldott béke, térj vissza a földre... A második világegésről is készült hasonló emlékeztető, ami lehet, hogy a mai napig is ott van sok falusi ház tiszta, belső szobájában. A hazáért küzdő honvédot többnyire lovon ülve ábrázolja. Ezek voltak a korabeli első és második világegés „facebook”-jai. Imádkoznunk kell azért, hogy újabbra soha ne kerüljön sor!

Jóbot, a nagy szenvedő szolgát úgy vélem, mindenki ismeri. Az Ószövetség bölcseségirodalmának nagy alakja, az Úz földjén élő ember, feddhetetlen, igaz, istenfélő és

bűn-gyűlölő, aki hitben nevelte 7 fiát és 3 leányát, őrizte és gondozta a munkája folytán. Isten áldásával nyerte gazdagságát. Imádkozott, engesztelő áldozatot mutatott be gyermekeiért és őket Isten oltalmába ajánlotta. Aztán tudjuk, mi történt. A Sátán Istent kéri, hadd tegye próbára ezt az embert: lássuk, akkor is megmarad-e a hite, az Istenbe vetett bizalma? Az Úr átadja Jóbot a Sátánnak, mondván, mindent megtehet vele, csak életét kímélje. A mit sem sejtő Jóbnak hatalmas próbatételekkel kell szembenéznie. A sabeusok megölik a mezőn lévő szolgákat, elhajtják az ökröket, szamarakat. Istennek tüze esik le az égből, megégetve a szolgákat, juhokat. A káldeusok megölik a szolgákat, elhajtják a tevéket. Hatalmas szélvész támad és összedől az a ház, ahol együtt volt mind a 10 gyermeke, akik mind odavesznek. Ilyen sok, szörnyű csapás után vajon ki tudna közülnünk odaállni Jób mellé így fohászzkodva: Meztelen jöttem ki az én anyámnak méhéből, és meztelen térek oda vissza. Az Úr adta, az Úr vette el. Áldott legyen az Úrnak neve! Ilyen fohászt valóban csak az Istenben feltétlenül bízó ember tud elmondani. Lehet, mi még nagyon távol állunk ettől a bizalomtól, hittől, bizonyoságtételtől. Az Úr ezek után azt is megengedi a Sátánnak, hogy Jóbot testi betegséggel, fekélyekkel sújtsa. Ezt látva, még felesége is azt tanácsolja: átkozd meg az Istent és halj meg! De Jób ekkor is egészen más magatartást tanúsít.

Nemrég egy idős, özvegy nőtestvérünket látogattuk meg a szórványban. Mindig ott volt a templomban, amíg testi ereje megengedte. Aztán egyszer elesett, combnyaktörést szenvedett, tudjuk, ez idős korban szinte mindig végzetes. Készültem a találkozásra, hogyan is vigasztaljam. Zsoltárt olvastam, imádkoztunk, énekeltünk, majd amikor feltettem a megszokott kérdést, hogy érzi magát, ő Jób szavaival válaszolt: ha már a jót elvetjük Istentől, a rosszat nem vennők-e el? Akkor éreztem meg igazán ez imádságos szívvel élő ember lelki világát, aki valóban át tudja adni magát Megváltó Jézusának.

A nyomorúságba jutott ember csakhamar az érdeklődés központjába kerül, így történt ez Jób életében is. Eljönnek barátai, hadd lássák, mi történt az egykor sokkal szebb napokat megélt embertársukkal. Jönnek, hogy tanácsaikkal lássák el őt. Ők egyszerűen úgy vélik, hogy Isten minden bizonnyal a jókat megjutalmazza, a vétkesekét pedig megbünteti. Arra gondolnak, hogy Jób bizonyára valamilyen súlyos bűnt követett el, amit eltitkolt az emberek elől, és Isten ezért bünteti őt. Arra kéri, bánja meg bűnét, térjen meg Istenhez, hogy visszanyerje egykori jólétét és boldogságát. Jób azonban tudja, hogy ő semmi olyan nagy bűnt nem követett el, ami igazolná a rá mért csapásokat. Meg van győződve ártatlanságáról.

Látja, hogy barátai részéről nem számíthat megértésre, ezért bizalmát az elszenvedett csapások ellenére is Istenbe helyezi. A csapások és szenvedések egyelőre nem szűnnek meg, de ezek után még inkább Isten felé tekint, aki egyszer minden bizonnyal megismereti vele szenvedései célját és értelmét. A barátok sorban jönnek tanácsaikkal. Jön a Témánból való Elifáz és feddi Jóbot békétlen volta miatt, őt hazugsággal, képmutatással vádolva: íme, boldog ember az, akit Isten megdorgál, azért a Mindenhatónak büntetését meg ne utáld, mondja. Jön a Sukhból való Bildád, aki megfeddi Jóbot az Isten igazsága ellen való zúgolódásáért: elforgatja-e Isten az ítéletet, avagy a mindenható elforgatja-e az igazságot, mondja. Jön a Naamából való Czófár, aki vakmerőséggel vádolja és megbánásra hívja fel: az Istennek mélységét elérheted-e, avagy a Mindenhatónak tökéletességére eljuthatsz-e, kérdi. A három barát mellett közben egy negyedik személy is színre lép: a fiatal Eli hu, a Barakeél fia, aki egyfelől dorgálja Jób barátait, amiért nem tudtak cáfolatot mondani Jób védekezésére, ugyanakkor Jóbot is meginti amiatt, amiért, véleménye szerint, igazabbnak tartotta magát Istennél. A vádakra Jób a 19. rész 25. versében adja meg a végső, az Istenbe vetett bizalmáról szóló vallástételét: mert én tudom,

hogyan az én Megváltóm él, és utoljára az én porom felett megáll. Az eseménysorozat utolsó részében Isten maga szól Jóhhoz, az ő meggyötört szolgálójához, aki végül teljes megnyugvást talál Istennél. Hite, Istenbe vetett bizalma és Isten kegyelme folytán újból áldást nyer. Miután imádkozott az őt vádló barátaiért, áradt ki reá újból Isten kegyelme és nyerte vissza kétszeresen mindazt, amiye volt a próbatétel előtt. Az ima tehát áldott lehetőség Isten kegyelmének, irgalmának és áldásának elnyerésére.

Embertársainkkal elbeszélgetve gyakran halljuk mi is, milyen sok szenvedést, megpróbáltatást kellett kiállniuk életük folyamán. Mintha Jób panaszáradata venne olykor körül bennünket. Az a kérdés: megvan-e a mai emberben a próbatétel közepette is Jób hite, reménysége, Istenbe vetett bizalma? Sok mindent el lehet veszíteni. 1912. május 13-án hatalmas szélvész csapott le szülőfalumra. Szinte minden ház romba dőlt, többen meghaltak, a templom tetőzete és a toronysisak is a szélvész martalékává vált. A pár évvel korábban megnagyobbított és felújított templom romokban hevert, amint azt a korabeli fényképek is igazolják. A gyülekezet tagjainak volt hite, ereje imádság által mindent újra kezdeni. Azóta is minden esztendőben istentisztelet keretében emlékeznek meg e napon a pusztításról és az újjászületésről. Valamikor az ötvenes években eleink azt kellett megérjék, hogy jöttek a „sabeusok” és lesöpörték a padlást. Jöttek a „káldeusok” és elhajtották az utolsó jószágot is, kisémmizve, megalázva a hittel munkálkodó, egyházukért felelősséget vállaló családokat. Sok embertársunk sajnos nem érte meg a javak visszaszolgáltatását. Ma az utódok adnak hálát azért, hogy ősük számára a verítékkel szerzett anyaföld valóban nagyon sokat ért. Édesanyámék öten voltak testvérek, közülük két fiú kisgyermekkorban halálozott el, egy nővérét pedig 14 éves korában vitte el a szörnyű kór abban az esztendőben, amikor a konfirmációjára készült. Amikor az alig több mint egyéves öccse is meghalt, nemsokára fiútestvére született, és mivel kisgyermekként, az akkor pár éves édesanyám azt mondta, az öccse tért vissza, nagyszüleim szokatlan módon ugyanarra a névre keresztelték az újszülöttet, mint ami az elhunyt gyermekük neve volt. Ezelőtt 70–80 esztendővel még sajnos nagyon gyakori volt a gyermekhalandóság.

Az embertétele során sok csalódás érheti, ez különösképpen akkor fájdalmas, ha a barátoknak hitt személyek részéről történik. Isten elveheti egészségünket, javainkat, a nyáját, a pástort. Sohasem tudhatjuk, hogy abban a „fenti” szférában a Sátán mikor áll Isten színe elé, hogy akár minket is kikérjen próbatételre. De be kell látnunk, hogy ami akkor kedvünk ellenére történik, lehet, később épp a mi javunkat szolgálja, mert mi tudjuk, Isten mindazt, amit e siralomvölgyben reánk bocsát, javunkra fordíthatja, mert ezt megcselekedheti, mint mindenható Isten, és meg is akarja cselekedni, mint hűséges Atya.

Kedves testvéreim! Imádság vasárnapján adjunk hálát Istennek, hogy Atyánk az ima eszközével akar minket erősíteni és megtartani. Egyházunk rendtartásában egyre nagyobb teret nyer az imádság. Az istentisztelet rendjén együtt imádkozhatunk a bűnvalló, a prófétai, a nagy és a csendes imádság alatt. A bibliaórák alkalmain híveink is akár csendes vagy hangos imában vihetik kéréseiket Isten színe elé. Családlátogatáskor szintén nagy áldás együtt imádkozni meglátogatott testvéreinkkel. Együtt imádkozhatunk keresztelések, konfirmációk, házasságkötések alkalmain. Isten előtt tárjuk ki szívünket akkor is, amikor koporsó mellé szólít minket a gyászos harangszó. Jézus a prófétai imádságában így fohászkodik az Atyához: Nem azt kérem, hogy vedd ki őket e világból, hanem hogy őrizd meg őket a gonosztól. Nemrég olvastam, valamikor a múlt század derekán az Egyesült Államok déli részét nagy szárazság sújtotta. Egy gyülekezet hívei elhatározták, hogy a következő vasárnapon az esőért fognak imádkozni. Özönlöttek az emberek a

templom felé. Egy kislány egy hatalmas esernyőt hozott magával. Mindenki csodálkozva tekintett rá. Miért, mondta a kislány, hát ma nem az esőért imádkozunk? Volt hite az ima meghallgatásában. Mi is sokszor imádkoztunk esőért szárazság idején, de az az igazság, hogy sem én, sem a gyülekezet nem hoztunk esernyőt magunkkal...

Sok mindent kérünk Istentől. Lehet, nem mindenre kapunk kielégítő választ, de egyben bízunk kell: azt az ígérteét jó Atyánk mindenképpen teljesíti, hogy Fia szenvedése által megvált minket bűneink átkából. Ennél szebbet, többet igazán nem kérhetünk.

Jób azután nyert áldást, hogy imádkozott azokért, akiket egykor barátainak tekintett és akik nem értették meg őt szenvedésében. Az Úr imája elhangzása után Jézus megismétli az ötödik kérést, amikor ezt mondja: mert ha megbocsátjátok az embereknek az ő vétkeiket, megbocsát néktek is a ti mennyei Atyátok, ha pedig meg nem bocsátjátok az embereknek az ő vétkeiket, a ti mennyei Atyátok sem bocsátja meg a ti vétkeiteket. Adja Isten, hogy mi is így tudjunk imádkozni mindenkiért, hogy a krisztusi megbocsátást szívünkben hordozzuk. Találja meg mindenki imája közepette szíve ama belső szobáját, ahol ott lakik Jézus Krisztus. Imádkozunk egyházunkért, népünkért, nemzetünkért, a világért.

Az imádság vasárnapját áldozócsütörtök, a mennybemenetel ünnepe követi. Az által a Krisztus által imádkozunk a mennyei Atyához, aki legyőzte a halált, népét megváltotta, tanítványait megáldotta, és tudjuk, onnan fog majd eljönni ítélni élők és holtak felett. Ilyen hatalma van tehát a mi Megváltónknak. Krisztusnak ezt a kozmikus hatalmát fejezi ki Reményik Sándor *A mennybemenetel* című versében ekképpen:

Csak száll, csak száll, emelkedik,
És önnön fényében ragyog,
Alatta örvénylenek már
A mélységben a csillagok.

Embernek szédül a feje,
S borzong a gondolatra is:
A csillagokra nézni – le!!

Ember az üdvösség ízét
Akkor érzi, ha fölveti
Bús éjeken tekintetét,
S kigyúl a lelke csipkebokra.

Ő – letekint – a csillagokra.

Imádság vasárnapja van. ROGATE. Imádkozzatok. Ámen.

Prédikációk mennybemenetel ünnepére

Geréb Zsolt
Kolozsvár

Mennybemenetel

Alapige: Kolossé 3,1–4
Bibliaolvasás: Lukács 24,50–53;
Az apostolok cselekedetei 1,6–12

A keresztyén egyház a mai nap Jézus mennybemenetelére emlékezik. Földi vándorlása után Jézus az Isten jobbjára ült, az Atya dicsőségébe. Milyen üzenete van ennek az eseménynek a gyülekezet számára? Miben rejlik Jézus mennybemenetelének üdvörténeti célja és milyen haszna van a hívő ember életére nézve? Erre a kérdésre a két felolvasott igeszakasz alapján kívánok felelni.

Lukács evangélista szerint Jézus mennybemenetele húsvét után negyven nappal történt az utolsó földi megjelenése alkalmával. A tanítványok nem egy szellemi lényel, egy kísértettel találkoztak, hanem az élő Jézus Krisztussal, aki megszólította őket, kérdéseket tettek fel neki az Isten országa eljövételéről. Ő pedig ígéretet tett a Szentlélek kitöltésére nézve és parancsolatot adott a misszió végzésére. Ez az esemény olyan volt, mint egy végrendelkezés, a végakarát kinyilvánítása. A beszélgetés után kimentek az Olajfák hegyére, ahol megáldotta őket, majd felhő fogta körül Jézust, és áldás közben felémeltette a mennybe. A tanítványok pedig imádták őt. Ezután örömmel visszatértek Jeruzsálembe és a templomban állhatatosan imádkozva, várták a Szentlélek eljövételét.

A mennybemenetel tehát nem egy szomorú esemény volt Jézus életében, hanem az ő megváltói küldetésének a beteljesedése. Isten elfogadta Jézus golgotai áldozatát, nem hagyta őt a sírban elenyészni, hanem feltámasztotta őt a halálból és negyven nap múlva megdicsőítette őt, a maga jobbjára ültetve. Péter a pünkösdi beszéde alkalmával ezt így fogalmazta meg: „Úrrá és Krisztussá tette őt az Isten, azt a Jézust, akit ti megfeszítettek.” (ApCsel 2,36) Lukács evangéliuma szerint a tanítványok, amikor elnyerték a felémeltett Krisztus áldását, imádták őt. Felismerték az ő isteni mivoltát, és a mennyei Atyához hasonlóan tisztelték őt. A Krisztusba vetett hitük ekkor jutott teljességre, hiszen felismerték benne a Messiás Királyt és a Mennyei Főpapot. Feltárult szemek előtt egy ablak az égbolton és megpillantották a megdicsőült Krisztust a Pathmosz-szigetén imádkozó Jánoshoz hasonlóan. Hitük látomása után magasztalni kezdték a mennyei Bárányt, aki egyedül méltó arra, hogy megnyissa a hét pecséttel lezárt könyvet: „Méltó vagy, hogy elvedd a könyvet és megnyisd annak pecséteit: mert megöletté és megváltottál minket Istennek a te véred által.” (Jel 5,9) A mai gyülekezet ugyanúgy hajol meg a felémeltett Krisztus előtt, vallást tesz királyi és főpapi voltáról és magasztalja az Isten jobbján ülő Urat. Ez az első üzenete a mennybemenetel ünnepének.

A második üzenete Jézus Krisztus mennybemenetelének hasznára vonatkozik. A Heidelbergi Káté szerint *három haszna* van annak, hogy Krisztus az Atya jobbjára ült. Az *első* az, hogy főpapi minőségében az Atya előtt közbenjár, azaz esedezik érettünk. Segítséget nyújt nekünk abban a harcban, melyet a kísértő, a világ fejedelme ellen vívunk. A *második* az, hogy engedelmes áldozata által megnyitotta előttünk az Atya hajlékát, hogy mi is a mennyei trónus elé járulhassunk. Ez azt jelenti, hogy az ő szolgálata által szabad menetelünk van Isten színe elé. Mindazok, akik eddig a bűn miatt nem lép-

hettünk be a nyugalomba, a békesség, az örök élet házába, most bebocsátást nyertünk Krisztus közbenjárása által.

Mit jelent ez? Azt, hogy a felemeltetett Krisztus által közösségünk van Istennel. Nem vagyunk zsellérek és idegenek, hanem polgártársai a szenteknek és cselédei Istennek. A *harmadik* haszna az, hogy a mennyből reánk árasztja azokat az áldásokat, melyeket felemeltetése alkalmával a tanítványoknak ígért. Elsősorban a Szentlélek ajándékát közli velünk, akinek ereje által nem a földieket keressük, hanem az odafelvalókat.

A felemeltetett Krisztus Isten jobbján ülve nemcsak főpapi, hanem királyi tisztséget is gyakorol. Nemcsak az ő egyházában, hanem az egész világmindenség felett uralkodik. Erről az uralkodásról tesz bizonyosságot a Kolossé levél és a benne található Krisztushimnusz. Kolossében egy olyan tévtanítás ütötte fel a fejét, amely ma is újra megjelenik a modern asztrológia elméletében. E tanítás szerint az ember életét, sorsának alakulását a csillagok, illetve az égitestek állása határozza meg. A csillagok tulajdonképpen a világmindenséget alkotó őserők, elemek megtestesítői, amelyek állandó küzdelemben állnak egymással. A mennyei szférában lakozó hatalmasságok közötti harc befolyással van az emberek életére, és ezért állandó szorongásban élnek. Ettől a félelemtől az ember csak azáltal tud megszabadulni, ha bizonyos szertartásokkal, az angyalok tiszteletével, aszkétikus gyakorlatokkal, böjtöléssel, az ünnepek szigorú megtartásával kiengeszteli a mennyei hatalmak, illetve angyalok haragját.

E tévtanítás nagyon veszélyes volt, hiszen azt állította, hogy az ember üdvössége még nem teljes. Ahhoz, hogy a hívő elnyerje a boldogságot, szüksége van a vallásos gyakorlatok betartására. Tehát megkötözte az ember szabadságát, melyet Jézus Krisztustól nyert a keresztség által.

Ez ellen a tévtanítás ellen hirdette az apostol, hogy Jézus Krisztus kereszthalála és feltámadása által legyőzte mind a mennyei, mind a földi hatalmasságokat, és megszégyenítette őket. Ezért már nincs befolyásuk az ember sorsára nézve, mert egyedül Krisztus uralkodik a mennyen és a földön. Ezért nem kell félni tőlük, nem kell az ő tetszésüket vallásos gyakorlatokkal keresni. Krisztus az egyedüli Úr. Csak az ő akaratára kell figyelni, csak az ő Igéje felé kell fordulni! Ez azt jelenti a Biblia nyelvén, hogy Krisztus mennybemenetele után az Isten jobbára tilt, és mint király uralkodik az égi és földi hatalmasságok felett.

Jézusnak az uralma még rejtve van a világ előtt. Hatalmát csak azok felett gyakorolja, akik az egyházban, a gyülekezetben élnek. Mindazok, akik elfogadták az apostolok Jézus Krisztusról szóló bizonyágtételét és megkeresztelkedtek az ő nevére, élő közösségre léptek a felemeltetett Úrral. Aki Krisztussal együtt meghalt és feltámadott, nem a földieket keresi, nem a világ szerint tájékozódik, hanem a Krisztus törvénye szerint. Ez nem azt jelenti, hogy hátat fordítunk a földi kötelességeinknek. Krisztus nem akar kiszakítani minket családi és társadalmi közösségeinkből. Egy olyan erőterbe akar emelni minket, ahol nem a test törvényei, nem a bűn kívánsága uralkodik, hanem Krisztus törvénye, a szeretet parancsolata.

A keresztség elnyerésével új élet kezdődött a hívő emberek számára, melyet uralomváltásnak lehet nevezni. Megtérésük előtt a világ szerint, a bűn törvénye szerint éltek, a bálványimádásnak, a paráznaságnak hódoltak, a gonosz kívánságok, a fősვნéség rabságában éltek. Ebből a szolgaságból szabadultak ki a bűnbocsánat által, amikor az új élet vette kezdetét. Felöltötték magukra az új ember köntösét, a megbocsátást, a jóságot, az alázatosságot, a szelídséget és a hosszútűrést. Mindenekfelett felöltötték magukra a szeretetet, mely a tökéletesség köteléke.

Senki számára nem közömbös, hogy a bűn hatalma vagy a kegyelem uralma alatt él. Egy alkalmazottnak, egy tisztviselőnek nem mindegy, hogy rosszindulatú, kötekedő főnök irányítása alatt dolgozik, vagy egy jóindulatú, megértő, segítőkész igazgató vezetése alatt. Az egyik mellett pokollá válhat az élete, a másik mellett pedig paradicsommá. Nem mindegy, hogy állandó szorongásban élünk, vagy nyugalomban és békességben járunk.

Az apostol a levélben azt hangsúlyozza, hogy a hívő ember annak ellenére, hogy Krisztussal együtt új életre támadt, még nem ment fel a mennybe, hanem itt a földön él. Tehát nem fizikai, hanem lelki közösségben él Krisztussal, az Egyház Fejével. A Krisztus közösségébe plántált ember a Fő uralma alatt él, neki engedelmeskedik. A várakozás ideje alatt a felemeltetett Úrra figyel. Ebben áll a buzdítás értelme: „azokat keressétek, amik odafent vannak, ahol van a Krisztus”

Mennyire hasonlít ez a buzdítás a Hegyi Beszédben hangzó felszólításhoz: Keressétek először Isten országát és az ő igazságát (Mt 6,33). Isten országa Jézus jövetelével elkezdődött az emberek között, az ő munkásságával növekedett, az ő mennybemenetele által beteljesedett. A Biblia nyelvén az odafent Isten mennyei világát, illetve Isten közösséget jelent. Az Ószövetség különbséget tesz a fenti, azaz a mennyei és a lenti, vagyis a földi világ között. János evangéliumában Jézus azt mondja: „Ti lenről származtok, én pedig fentről származom.” (Jn 8,23) A Kolossé levél írója a bevezető szakaszban hálát ad azért a reménységért, amely el van készítve a gyülekezet számára a mennyben. (1,5)

Az odafennvalók keresése nem csupán lelkületet jelent, hanem a felemeltetett Jézus Krisztus közelségét. Helyesen állapítja meg egy mai igemagyarázó, hogy az odafent kifejezés nem egyszerűen az isteni valóságot jelenti, hanem egészen pontosan Krisztus személyét. (U. Luz) A levélíró arra figyelmezteti a gyülekezetet, hogy a keresztyének életének súlypontja nem a földön van, hanem odafent, hiszen ők meghaltak a világra nézve. A Filippi levélben az apostol azt írja, hogy a tanítványok figyelme, törekvése a mennyek felé irányul, ahol van az ő országuk (Fil 3,20). Ez azonban nem menekülést jelent a világból, illetve nem a teremtett világ megvetését jelenti, hanem a Krisztus testében, az egyházban való életet.

Isten megváltó tette által megújult életünk el van rejtve Krisztussal együtt Istenben. Mit jelent ez a mondat? Azt, hogy a ti valódi életetek el van rejtve a ti földi létetekben, legalábbis azok előtt, akik nem hisznek. Úgy, amint a növény belső élete, nedvkeringése láthatatlan a külső szemlélő előtt, a keresztyének Krisztussal való közössége el van fedve a végső beteljesedésig. Nagyon találónak tartom ezzel kapcsolatban Bengel megjegyzését: „A világ sem Krisztust, sem a keresztyéneket nem ismeri, de még a keresztyének sem ismerik teljesen önmagukat.”

A *Krisztussal együtt* kifejezés többször előfordul e pár versben. A fogalom nem egy misztikus egységet jelöl, hanem azt a valóságot, hogy Krisztus a mi életünk feje és hordozója. A megújult ember soha nem szakadhat el az élet forrásától, a Főtől. János evangéliuma képletesen fejezi ki ezt az igazságot, amikor a Krisztussal való közösséget a szőlőtőhöz és a szőlővesszőhöz hasonlítja. (Jn 15,3) Az apostol ezzel a képpel azt szeretné kifejezni, hogy Isten az élet letéteményese, az ő hűsége biztosítékot jelent a beteljesedésre nézve. A tanítványok új élete csak akkor lesz gyümölcsstermő, ha engedelmes közösségben maradnak a felemeltetett Úrral.

Miért hangsúlyozza az apostol a Krisztussal való közösségünket? Azért, mert újra és újra emlékeztetni akar minket arra a kezdetre, mely a keresztyén élet gyökerét jelenti. A levél első részében az apostol felidézi a gyülekezet megtérésnek történetét, azt az eseményt, amikor Epafroditus tanítására elfogadták a Krisztusról szóló evangéliumot. Em-

lékezetükbe idézte a gyülekezet megalapításának történetét, amikor Isten megszabadította őket a sötétség hatalmától és általvitte őket az ő szerelmes Fia országába, aki vére által megváltotta a benne hívőket. A gyülekezet életében ez olyan meghatározó esemény volt, amikor megtapasztalták Isten segítségét. Olyan hitelmény volt, mint a zsidó nép számára az Egyiptomból való kiszabadítás története, mely összekovácsolta a választott népet. Amikor ezt az eseményt újra elmesélték, úgy gondoltak rá, mintha maguk is ott lettek volna a Vörös-tengernél. Erről tesz bizonyosságot a Mózes 5. könyvében található hitvallás (26,5–10). Ez a visszaemlékezés formálta a zsidó nép vallási azonosságát. A kolossébeli tévitanítók ki akarták törölni Krisztus követőinek a szívéből ezt a közösségi tudatot. Az új vallási eszmék, emberi hagyományok sulykolása által el akarták idegeníteni őket Krisztustól és az ő nyájától.

Az apostol azonban nemcsak a múltra, hanem a jövőre is tekint, arra az időre, amikor Krisztus ígérete szerint visszatér az ítéletre, felállítja az ő országát és az övét beviszi abba a dicsőségbe, amelyet mennybemenetele által elkészített. A várakozás ideje alatt a gyülekezetnek az lesz a feladata, hogy imádkozzon azért, hogy Isten nyissa meg az igehirdetők előtt az Ige ajtaját, hogy szólhassák a Krisztus titkát.

Magasztaljuk Istent mindazokért az ajándékokért, melyeket Jézus Krisztus mennybemenetele által elnyertünk. Ámen.

Joó Sándor

Nézvén a mennybe...

Alapige: Jelenések 4

Bibliaolvasás: Az apostolok cselekedetei 1,3–12

Jézus mennybemenetele, vagy ahogyan én szoktam mondani: Jézusnak abba a más dimenziójú, láthatatlan, isteni világba való beléláthatatlanodása önkéntelenül a menny felé fordítja a mai napon ünneplő gyülekezetek figyelmét – a miénket is. Igen, mi is azt tesszük ilyenkor, amit a tanítványok tettek azon a napon, akiről ezt olvassuk a leírásban: „Szemeiket az égre függesztették” Mennysország! Titokzatos világ! Behatolhat-e oda az emberi tekintet? Talán egy nagyon kicsit igen. János apostolnak ez a grandiózus víziója, látomása, amit az előbb A jelenések könyvéből felolvastam, olyanforma, mint egy megnyílt ablak, amelyen át a hitünk tekintetével bepillantunk Isten láthatatlan világába, és megsejthetünk valamit annak emberi szavakkal ki sem mondható dicsőségéből. Ezért beszél róla az apostol is csak szimbólumokban, vagyis nem *leírja*, amit lát, hanem inkább csak érzékelteti. Így hallgassuk hát mi is!

Íme, egy „megnyílt ajtó” lát, amely a mennybe vezet. Mióta az első ember elkövette az első bűnt, az ég és a föld elszakadtak egymástól, a menny bezáródott és elérhetetlen messzeségbe távolodott az embertől. A régi elképzelés szerint az égbolt ércfalként zárja el a mennyi világot dicsőségét és boldogságát az alulmaradt ember elől. Hiába volt minden erőlködés, az érckapu nem nyílt fel... Ezért olyan nagy jelentőségű Jézus megjelenése a földön, mert az Ő személye, isten-emberi mivolta, maga az a „megnyílt kapu” – az Ő földön való megszületésével és a földről a mennybe való visszatéréssel megnyílt és nyitva is maradt a kapu, rányílt a menny a földre! És az apostol most, mintegy lelki elragadtatásban, belép rajta...

Úgy látja, mintha egy beláthatatlan, hatalmas trónterem lenne a menny, mint egy roppant templomnak a szentélye, A legelső, amit megpillant benne: egy *királyi szék*,

azon ül Valaki, de a rajta ülő magának Jánosnak is láthatatlan, még a nevét sem meri kimondani, de tudja róla, hogy ki az: maga az Isten, a mindenható Atya, Aki teremtette az eget és a földet. Milyen más ez a látomás, mint minden egyéb emberi elképzelés az Istenről! Nem szakállas öregúr, rákönyökölve a felhőkre, hanem maga a kimondhatatlan, láthatatlan, egyetlen és örök Szuverén, a maga felséges és változhatatlan nyugalmában! Amint mondtam: még a nevét sem mondja ki, csak a hatását írja le, se arcvonása, se alakja nincsen, csak a jelenség színei láthatók. Tekintetére nézve hasonló a jáspis és szárdius köhöz, vagyis mai nyelven a gyémántkristályhoz és a rubinhoz. Hófehér és bíbor fényáradat sugárzik belőle. Az a régi világ többet értett a „fény” szón, mint mi. Számukra a fény: maga a jóság, az igazság, az erő és a hang volt. Az istenség „teste”. Tehát ez a gyémántszerű hófehér és rubinszerű bíbor fényáradat mintegy kifejezte az Isten szentségét és igazságát. Isten maga a mocsoktalan szentség és az ítélő igazság. Ez a szentség és igazság minden bűnt felfed, megéget! Gondoljunk csak bele abba a borzongató ténybe, hogy mi is ez elé az Isten elé állunk, valahányszor imádkozunk! És ez elé az Isten elé kerülünk majd az utolsó ítéleten. – És ugyanez az Istenből sugárzó, ragyogó fény az, amiről így szól az ének: „Által jársz Te mindent, rám ragyogni engedd életadó áldott Lelked! Mint a kis virág is magától kibomlik, rá ha csöndes fényed omlik...” Ó, de borzongató jó ebben a fényben meg-megfürösztteni a lelkünket!

„És a királyiszek körül szivárvány volt.” Mégpedig smaragd, vagyis zöld színű szivárvány. Olyan ez, mint egy ragyogó válaszfal, amelyik vissza is tart, hogy túl közel ne lépjünk a trónhoz, meg biztat is, hogy szabad elébe járulni, hiszen a szivárvány az Ótestamentumban az Isten kegyelmi szövetségének a jelvénye volt. Tehát ebben az isteni jelenésben mindaz megvan, ami alkalmas arra, hogy megrémítse a bűnöst, és megvigasztalja a hívőt!

A királyi szék körül 24 szék, abban 24 vén ül fehér ruhába öltözve, tehát mintegy főpapi öltözetben, és a fejtükön aranykorona, minden valószínűség szerint a nap 24 órájának a megszemélyesítői, akik elmennek Isten orcája előtt, és hozzák és viszik az időt! A vének és a Széken ülő közötti tért villámlások és mennydörgések töltik ki, amelyek a királyi trónból jönnek elő, és az Isten félelmes erejét ábrázolják. Így villámlott és mennydörgött az Isten jelenléte a Sínai-hegyen is a törvényadás idején... Azt jelenti ez, hogy Isten jelenléte: misztérium tremendum, szívet-lelket remegtető szent titokzatosság, nem lehet Vele bizalmaskodni, csak leborulni Előtte és magasztalni! Ezért van A zsolttárok könyvében, az igazi hívők legszebb imádságaiban annyi Isten-magasztalás! Isten magasztalása nem papos szószaporítás, hanem mintegy megérezése annak a felséges ténynek, hogy Isten jelenlétében állok. Tehát a legmagasabbrendű imádság, amikor a lélek már nem kér semmit, nem panaszkodik, nem könyörög – magasztalásban a lélek egyetlen zengő visszhang az Isten rásugárzó dicsőségére!

A trón távlatát egy üvegtenger adja, amelyik hasonló a kristályhoz. Ma így mondanánk: olvadt briliáns... Ez veszi körül, mint egy szigetet, az Isten palotáját. Ez a kép az egész látványt mérhetetlenül kiszélesíti és grandiózussá növeli. Üvegtenger – tehát nem olyan, amelyik folyton mozog, hullámszik: ez mozdulatlan, csendben nyugszik. Tehát megint csupa dicsőség, csupa ragyogás minden, csupa békesség és nyugalom, csupa hatalom és nagyszerűség! Ez az Istenből kiáradó élet tengere. Eszembe jut egy régi szép ének, amit még vasárnapi iskolás gyerekkoromban tanultam Kecskeméten: „Óh, mi szép s dicső lesz majd egykoron, ha majd büntől tisztán, szabadon, fogad be az égi hon.” Sába királyné asszonya, amikor Salamon király káprázatos pompáját meglátta, „a lélegzete is elállott” (2Krón 9,4) Valahogy így leszünk mi is majd, amikor színről-színre látjuk

ezt a káprázatos isteni világot! Nem úgy van-e, hogy az igazi nagyszerű élet még előttünk van!

Megint újabb kép: a trón körül négy úgynevezett „lelkes állat”, valamilyen élőlény, titokzatos trónálló. Arcuk hasonló az oroszlánhoz, a bikához, a sashoz és az angyalhoz. Itt ez a hasonlóság talán a természeti erők kiábrázolására vonatkozik. Azt jelenti A jele-
nések könyve nyelvén, hogy Isten az Úr a mindenség fölött. Úr a világ négy tája fölött, tehát a tér fölött. Úr a négy napszak fölött, tehát az idő fölött. Úr az erő (oroszlán), a szaporaság (bika), a képzelet (sas) és az értelem (angyal) fölött. A kép az Isten mindenhatóságának az illusztráló eszköze, a totális, a kozmikus egész szimbóluma. Ugyanezek a titokzatos lények ezek, akiket Ezékiel kéruboknak nevez, vagyis azok az angyalok, akik Istenhez legközelebb állnak. Mind az Ő szolgálatára állnak és általuk hat Isten a világra. Ezek azok, akik az Isten életének egész teljességét a mindenségbe vezetik, és akik a mindenség életének egész teljességét az Isten trónja előtt képviselik. Mai nyelven azt jelenti ez, hogy minden mögött, amit a tudomány természeti törvénynek, erőnek, életnek nevez, valójában az Isten hatalmas, céltudatos munkája áll.

A fejezet végén hihetetlen nagy hódolatot ír le az apostol. Látja, amit ez a négy lelkes állat „...meg nem szűnik vala nappal és éjjel ezt mondani: Szent, szent, szent az Úr, a mindenható Isten, aki vala és aki van és aki eljövendő. És mikor a lelkes állatok dicsőséget, tisztességet és hálát adnak annak, aki a királyiszékből ül, annak, aki örökkön örökké él. Leesik a huszonnégy Vén az előtt, aki a királyiszékből ül, és imádja azt, aki örökkön örökké él, és az ő koronáit a királyiszék elé teszi, mondván: Méltó vagy Uram, hogy végy dicsőséget és tisztességet és erőt; mert te teremtettél mindent, és a te akaratódért vannak és teremtettek.” (Jel 4,8–11) Milyen csodálatos: lent a földön a bűn és a véges élet lármájában és zűrzavarában vagy megfélemedeznek Isten dicsőségéről az emberek, vagy éppen káromolják azt; odafenn a mennyben pedig a végtelen lények szakadatlan adorációval magasztalják az ég és föld Urát! Micsoda hatalmas kiváltsága a földön küzdő egyháznak az, hogy ebbe a mennyei kórusba beleénekelhet! Gondolunk-e erre, amikor énekelünk vagy imádkozunk? Van-e egyáltalán sejtelmünk arról, hogy ilyenkor milyen társaságban vagyunk?

Isten ismerete, magasztalása, tisztelete hovatovább egyre jobban kimegy a divatból. Nem elég modern már! Nos hát: ne szégyelljük a mi Istenünket! Ne szégyelljük azok előtt, akik lemosolyognak miatta: azoknak is megvannak a maguk istenei, olyanok, mint a pénz, a fegyver, a gép, a hatalom, a szerelem, a jólét... Nos! Nektünk meg *ilyen* Istenünk van! Olyan hatalmas és dicsőséges, hogy csak ilyen képekben, szimbólumokban lehet róla beszélni. Mert mindezek, amik itt meg vannak írva: csak képek! Ki tudná azt emberi nyelven, emberi fogalmak között elmondani, hogy milyen a menny? Vajon tényleg olyan, mint ahogyan itt le van írva? Nem! Ha majd mi magunk is odakerülünk, nem ilyenek találjuk majd. De nem is ezek a képek a fontosak! Trón, üvegtenger, palota, gyémánt, lelkes állat: ezek mind a mi emberi elképzelési anyagunkból való képek. Isten világának a valósága egészen más, mint a róla szóló szimbólumok. Hiszen éppen arról van itt szó, hogy az apostol emberileg kifejezhetetlent fejez ki emberileg. Úgy, hogy az egyes képek között akár még ellentmondások is lehetnek.

Értelme az egésznek az, hogy: térdre az Úr előtt! Próbáljunk elképzelni valamit abból, hogy milyen elképzelhetetlenül nagy, hatalmas, dicsőséges az Isten! Az Ő kezéből jön minden, ami van. Minden emberi dicsőség és uralom származik kicsi Hozzá képest. Íme, akik Őt színről-színre látják és ismerik: így hódolnak Előtte. Ehhez a hódolathoz csatlakozzunk mi is a földön. Bele ne fáradjunk az Ő dicsősége magasztalásába és az érte való hálaadásba!

Igen, jó néha így megállni és szemeinket az égre függeszteni... De nem azért, hogy csak tétlenül szemlélődjünk és a túlvilág nagyszerűségében gyönyörködjünk. Hanem valahogy úgy és azért, ahogyan és amiért a hajósok néztek valamikor régen a sarkcsillagra: onnan tudták lemérni az irányt, a megfelelő tájékozódást a végtelen tengeren. Igen, mi is a mennybe nézünk, de csak azért, hogy jobban el tudjunk igazodni a földön. E földön való eligazodásunk, e viláგért és az emberekért való szolgálatunk helyes irányának a meghatározása és megtalálása, és végül az óhajtott célba érkezésünk érdekében nézünk a mennybe! Igen, ebbe a mennybe ment be, láthatatlanodott bele, mint útnyitó, a mi Urunk, Jézus! De útja az emberekért való önmegtagadó szolgálaton, szenvedésen, halálon és feltámadáson át vezetett oda. Őt követni nekünk is csak ezen az úton lehet. „Mit állotok itt, nézván a mennybe?” – hangzik felénk is egy idő után az angyali üzenet. Vár a földi szolgálat, vár a világ, várnak az emberek, vár a munka, vár az élet, gyerünk tovább, és kérjük együtt:

Hű pásztorunk, vezesd a te árva nyájadat.
E földi útvesztőben te mutass jó utat:
Szent nyomdokodba lépve, a menny felé megyünk,
Ó halhatatlan Ige, vezértünk, Mesterünk.
(MRE 372,1)

(1970. május 7. áldozócsütörtök)

Az otthon

Évekkel ezelőtt New York főbírája így nyilatkozott: „17 éve foglalkozom fiatalokú bűnözőkkel. Városunkban kb. 10 000 kínai származású lakik, de még egyetlenegy fiatalokú kínai sem került eléem.” „Megmondom önnek, miért – válaszolta P. H. Chang kínai konzul. – A fiúk szülők iránti tisztelete népem egyik legszebb erénye. A kínai gyermek bárhol nőtt fel és bárhogyan él, egyet mindig szem előtt tart, azt, hogy nem hozhat szégyent a szüleire. Mielőtt valamit tesz, meggondolja, hogy mit fognak a szülei szólni hozzá. Tetszeni fog-e nekik vagy sem. A kínai tinédzser mindenekelőtt arra törekszik, hogy szülei kedvében járjon. A bevándorolt kínaiak megtartották ősi családi szokásaikat, a szertartásos étkezéseket, tanításukat, vallási buzgóságukat, az idősek tiszteletét, az udvarias érintkezést és az önfegyelmet.

Mindez azt bizonyítja, hogy a fiatalokú bűnözés megelőzését az otthonokban kell kezdeni és sehol másutt.

Esketési prédikációvázlat a magyarországi homiletikai irodalomból

Dr. Boross Géza

Lásd, hited tőle mit várhat!*

Felírott nevek

14.

Alapige: Lukács 10,20b

Ideleln a földön az a szokás uralkodik, hogy amikor két ember megfogja egymás kezét, s elindul a közös életútra, nevük egymás mellé kerül az anyakönyvekben. Érezzük, micsoda sorsdöntő pillanat, amikor neveitek egymás mellé kerülnek. Valóban sok öröme, hálaadásra, boldog reménységre ad okot. Én azonban most mégsem ezért hívlak beneteket örvendezésre, hanem azért, amiért Jézus mondja: Azon örüljetek, hogy a ti neveitek fel vannak írva a mennyben!

1. Ez az üzenet azért olyan nagy öröm, mert azt mondja, hogy **Isten is helyben hagyja** a földi házasságkötést. Hittünk szerint házasságokat immár nemcsak a ti földi vállalkozások, hanem mennyei ügy is. A mennyben is úgy tartanak mostantól fogva, sőt talán már öröktől fogva számon titeket, mint házastársakat. Itt derül ki igazán, miért olyan halálosan komoly dolog a házasság. Mostantól fogva Isten előtt is feleltek egymásért.

2. Ugyanakkor azonban azt az evangéliumot is hirdeti, hogy **Isten nem felejtkezik el rólatok**. Azért akármi érjen is: gond, baj, gyász, betegség, soha el ne felejtsetek: neveitek **fel vannak írva**. Amikor **megszomorodnátok** e világ szerint, akkor különösképpen is **örüljete** annak, hogy a neveitek fel vannak írva a mennyben. Abból ugyanis, ahogyan Jézus ezt az Igét mondja, az érezhető ki: Nem mindenki neve van felírva! A hit csodája az, hogy ennek mindig lehet örülni, hogy neveink fel vannak írva.

3. Hogyan és mi módon lehet a mennyei kapcsolatot tartani már e földön? A Jézus Krisztussal való élő közösség által. Ez a közösség imádságot jelent, bibliaolvasást, bűnvallást s hálaadást, Isten akaratának hittel való kutatását jelenti. De ugyanakkor gyülekezetet jelent, templomot jelent, úrvacsorát jelent. Tartsátok a kapcsolatot Isten gyülekezetével, hadd tölthessen el Isten újra meg újra mennyei erővel!

---

* Dr. Boross Géza: *Lásd, hited tőle mit várhat!* Esketési igehirdetési vázlatok. (Budapest, Kálvin tér) 1958–1963. Dunántúli Református Egyházkerület Tudományos Gyűjteményei, Pápa 2010.

A Genezáret partján

(Lelkigondozói rovat lelkipásztorok részére)

Gyökössy Endre

I.

Hétköznapok higiénája

Már Mózes megemlékezésre és megszentelésre parancsolja a hetedik napot – nem bosszantásunkra, hanem javunkat szolgálóan. Erről számoltak be azok a svéd munkapszichológusok, akik hosszas és alapos kísérletek után így summázták kutatásuk eredményét: akár fizikai, akár szellemi munkát végez hat napon át valaki, a nyolcórás tisztességgel végzett munka pszichikus energiáinak csak tartalékait fogyasztja, de a hetedik nap végzett már tökéjét emésztí, s ez hosszú távon a szervezet korai elöregedését, elhasználódását vagy összeroppanását eredményezheti.

Nos, ennek a parancsolatnak embert védő voltát egy új, kísérletekkel bizonyító tudomány is hangsúlyozza, nemcsak lelkészek hirdetik különböző szószékekről.

Ám a fekete betűs hétköznapok sajátos és szakaszos megszenteléséről, egészséges megéléséről jóval kevesebb szó esik s még kevesebben gyakorolják. Ha történik is efféle, azt többnyire versenyző sportolók teszik – korunk új „szerzetesei” – jobb eredményük, teljesítményük érdekében, és nem a keresztyének, hitből fakadóan, hogy Mesterüknek jobb tanítványai legyenek.

A mai emberek zömmel vagy *alatta* vagy *felette* élnek hétköznapjaiknak. Vagy roskadozva alatta, vagy felületesen felette; kevesen vannak, akik úgy élnek *benne*, hogy nem roskadoznak vagy nem röpködnek, nem lihegnek vagy nem libegnek, hanem helyesen *helyezkednek*. Mégpedig a mindenség rendjéhez és ritmusához, mert tudják, hogy ők már nem egyetlen barlang, tájegység, földrész vagy e parányi bolygó lakói csupán, hanem a Földdel együtt – a kozmosz részei is. Ennek a teremtett mindenségnek pedig „megadatott” ritmusa van. Aki egész lényével – lelkestől-testestől – nem lüktet együtt a rend ritmusával, úgy jár, mint az a lovas, aki nem mozog együtt a vágató lóval: leesik. Ma így mondják: kiborul. Vagy elmerül, mint az a hullámlovas, aki nem igazodik a hullámokhoz; depressziós lesz s összetöri magát, mint az a vitorlázórepülő, aki nem veszi figyelembe „rendjét és ritmusát” annak az elemnek, amelyben repül, s amely segíti – ha hozzá igazodik. (Az állatnak nem kell ezt újra megtanulnia, mert nem esett ki belőle. A hal például úgy él a tengerben, hogy nem tud a tengerről, „csak” benne van.)

A mindenség rendjén és ritmusán *belül* lüktet és éltet bennünket bolygónk: az évszakok, a nap s az éj váltakozása, az apály és a dagály – és sorolhatnók. Ez befolyásolja pszichobiológiai életritmusunkat, tehát mindenkinek ezen belül, *ebben* kell megtalálnia (élet)-rendjét és (élet) ritmusát.

E renden belül kell (kellene) mindenkinek minél előbb megtudnia, mi az ő RENDeltetése. Gyöngye hasonlattal: hol, mikor és melyik vonatra kell felszállnia, hogy meg is érkezzék. Majd a vonaton belül meg kell keresnie a fülkáját s számozott ülőhelyét.

E vonaton mindenki azt teheti, amit akar: randalírozhat vagy vigasztalódhat; a szerelvénnyel hosszában mehet – akár a menetiránnyal szemben is –, a vonat akkor is oda ér-

kezik, ahová érkeznie kell, s ott vagy virággal, vagy bilincsel várja Valaki. Az eIRENDELésünkön belül ez a szabad akaratumk.

Ezt látjuk Jeremiás próféta élettörténetéből is: így szólt hozzá az Úr: *Mielőtt az anyaméhben megformáltalak, már ismertelek, és mielőtt a világra jöttél, magamnak választottalak, népek prófétájává tettelek (rendeltelek).* (Ez volt a Jeremiásnak szánt „vonat”) – Az indulási időpontot (s a „fülkét”) így kapja meg: *Lásd én a mai napon népek és országok fölé rendellek, hogy gyomlálj és irts, pusztíts és rombolj, építs és plántálj!* (1,10)

És Jeremiás engedelmeskedik az eleve-eIRENDELésének és az aktuális parancsnak is, „a napiRENDnek”; bár olykor nehezőre esik e kettős rendnek engedelmeskednie (20,1-9), de ő úgy éli ezt át, mint csontjaiba rekesztett tüzet, amely fölött nincs hatalma. Később Jézus ezt így fejezi ki: *Igen, Atyám, mert így láttad jónak.* (Mt 11,26)

Nekünk is, egyen-egyenként meg kell találnunk rendelt helyünket a Renden belül, mégpedig naponként, sőt napszakonként, hogy ki-ki típusának, lelki alaphangjának megfelelően együtt lüktessen a rendelt rend ritmusával, hogy idő előtt „ki ne essék” belőle.

Sokan szenvednek amiatt, hogy nemcsak szívük dobogása aritmias, s akadozó a lélegzetük, hanem egész életük az.

Reggel

A rend-ritmussal harmonikusan együtt élő ember észrevétlen átmenettel lép át az alvásból (s az EGÉSZ-ségét biztosító álomból) a félálomba, s a félálomból az ébrenlétebe. Nem kell számára „ébresztő”, mert szinte percnyi pontossággal nyitja ki a szemét, hiszen megszokta, mikor kell felkelnie, s ez a megszokás belső ébresztőjévé lett. A rendben élő és alvó emberbe beépül az ébredés ideje. Azok, akik csak ébresztőre tudnak úgy-ahogy magukhoz térni, gyakran fejfájással, szédüléssel, ingerültséggel vagy ún. reggeli depresszióval kezdik a napot, s órákba telik, míg valahogy belezökkennek – az életbe. Sok munkahelyen több csésze feketekávé és semmitmondó fecsegés kell, míg feladatokhoz tudnak látni. Ez nem annyira munkafegyelmi, mint inkább lélektani probléma. Az utóbbi rendbetétele sokat segítene az előbbin. Aki nem az élet alatt vagy felett él, az tehát reggel máris az életbe lép; a homo christianus nem egyedül, valahogy úgy, mint a zsolttáros: *felszerkenek s mégis veled vagyok.* (139,18b) Sőt, Benne, *őbenne élünk, mozgunk és vagyunk* (ApCsel 17,28). Ez a mi titokzatos többletdimenzióink; a hétköznapi higiénias gyakorlatai éppen az ebben való megmaradásunkat célozzák, mert ki lehet lépni, sőt esni belőle. Többek között úgy, hogy felébredéskor nem kelünk fel; hanem ébren álmodozunk Babits Gólyakalifájaként – valami párhuzamos életbe képzelve magunkat. Ez eltávolít a valóságtól, sőt szembefordít vele. Életidegenné, tétovává, RENDETlenné tesz. – Ismerek valakit, aki erre való hajlamát úgy küzdötte le, hogy felébredése után tüstént torna- és lézőgyakorlatokba kezdett, gondolattársítással; kilégzéskor: *Vedd el, Uram, a nyomottságom;* belégzéskor: *Lelkeddel légy velem.* – Egyszerre gyakorolta a helyes lélegzést és LÉLEK-zést.

Egy homo christianusnak, akit depresszió fenyegetett, és egyre nehezebben tudott felkelni, ahogy ő mondta: agykoporsójából –, azt ajánlottam, az éjjeliszekrényen tartson egy kartonlapocskát, amelyre, ha kinyitja a szemét, rá kell néznie s el kell olvasnia: „Lázár, jöjj ki!” (Jn 11,43) És sikerült „kijönnie”, nap nap után könnyebben, teljes RENDbejöveteleg, gyógyulásáig.

Igen jó, ha valaki meg tudja tenni, hogy a „napi parancsot” (az Igéből) már reggel átveszi (a katona sem este kapja). Hacsak nem önhajszoló kapkodással kezdjük a napot, mert ebben az esetben, természetesen, képtelenek leszünk bármiféle napirendet kialakí-

tani magunknak. Emlékszem valakire, aki őszintén vallotta: Ha reggel olvastam volna a napi Igémet és nem este, nem történhetett volna meg velem, ami megtörtént. – Igével indulni, egy idő után, már azt jelenti: az Igében (abban a többletdimenzióban) indulni. Egy külföldön élő volt gyülekezeti tagunk mondta, hazlátogatásakor: Nekem a napi Ige nemcsak azt jelenti, hogy az Úrral vagyok, hanem – otthon és veletek is. Tudom, hogy nagyon sokan azon a reggelen is ugyanazzal indulnak, amivel én. Ez ad erőt életem elvi-seléséhez.

Délelőtt

Szinte közhely, amit valaki így fogalmazott meg: – Mire a munkába érek, már elfáradok, ugyanakkor tele vagyok feszültséggel a közlekedés miatt, s még ha időben érem is el a járművet, amire fel akarok szállni, a zsúfoltság szikrázó atmoszférája ráragad, mert vagy az én lábamra lépnek, vagy én a máséra, ha csak jelképesen – egy odavetett szóval is. – Ebből lépünk át a napi munkába. Sokszor már a „start” nem jó.

Egyik, azóta már a nagyéletben élő, lakatos presbitertársamra mordult rá valaki a vilamoson, mert behunyt szemmel kapaszkodott: – Ne itt aludjon, öregem! Lépjen arrébb! Mire az önkéntelenül kimondta: – Nem alszom, csak imádkozom. – És arrébb lépett. Pillanatnyi csönd lett a villamosban. Néhányan biztosan magukkal vitték ezt a csöndet, s jobban sikerült munkakezdésük.

Egyébként komoly munkapszichológiai felmerések, megfigyelések bizonyítják, hogy a legtöbb dolgozó (fizikai, szellemi egyaránt) nem a munkában fárad el, hanem a munkatársaihoz való feszült viszonya meríti ki. Sokan ezért cserélnék annyiszor munkahelyet. Pedig, ha lázas az ember, hiába forgatja a párnáját. Nem az meleg, őbenne van a láz. Vannak homo christianusok, mert vannak, akik *jelenlétükkel*: békességszerzők. Nem beszélnek sokat, csak rámosolyognak azokra, akik mosolytalanok. S ha szólnak hozzájuk: ők meghallgatják a másikat. Minden jó kapcsolatnak, találkozásnak ez az alapja. Ez is a „többletdimenzió” titka. A csönd, a mosoly s a meghallgatás készsége; ...*aki mást felüdít, maga is felüdül* (Péld 1,25).

A munkához való viszonyunk is úgy lesz nyilvánvaló, hogy az, aki szereti a munkáját, a „vastagján” kezdi, aki nem, az a mellékes babrálásokon, apró-cseprő intéznivalókon, mintegy semmittevésenként. (Ám abba is halálosan bele lehet fáradni.) Az előbb idézett lakatosnak szóltak oda egyszer brigádja tagjai: – Leállhatsz, Pali bácsi, kiment a „góré”. – Ő azt felelte: *Az enyém nem* – és mosolygott. Különös, vagy nem is olyan különös – soha, senki nem haragudott rá. Ő volt brigádja „gyóntatója”, kölcsönadója, beteglátogatója. Ez volt egyik kedves Igéje: *Az én Atyám mind ez ideig munkálkodik, én is munkálkodom.* (Jn 5,17)

Bármilyen munka végzésénél két véglet fenyeget: a fejletlen, RENDetlen kapkodás és a kényszeresen aprólékos tervezgetés, olyannyira, hogy idejéből már nem futja – a kivitelezésre. Az eredményes, RENDes munkához *koncentráció*, azaz összpontosított figyelem és *áttekintés* kell. Úgy figyelünk a részletekre, hogy az egész sem veszítjük szem elől. Ez adja meg bármilyen munka helyes ritmusát. Csak ebben a ritmikus rendben tudunk még munkatársainkra is figyelni, vagy éppen figyelemmel lenni irántuk.

Még az így végzett délelőtti munka közben is jelentkezhet egyeseknél tíz és tizenegy, másoknál kettő és három óra között bizonyos fáradtság, bágyadságérzés, aritmia. Meteorológiai frontbetöréseknél különböző pszichoszomatikus jelenségeket is produkálhat: ingerültséget és puffadtságot, fejfájást és szétszórtságot, szívdobogást és szorongást. Sorolhatnók. Van, akin egy csésze feketekávé, pohár víz vagy két-három kockacukor (szőlőcukor) már segít. Van, aki ilyenkor a mosdóban hideg vízzel megmossa az arcát, s

ha módja van rá, nyitott ablaknál mélyen ki- és belélegzik. Ismerek egy igazi rendben és ritmusban, a többletdimenzióban dolgozó bérelszámolót, aki ilyenkor locsolja meg a virágait, csak azokra figyelve: szinte azonosulva velük. – Így lépek ki a szobámban maradvá a „zöldbe” – mondta egyszer –, s máris ütemben vagyok.

Egy „ingyencseléd”, de boldog nagymama, aki családjá háztartását vezeti – mondta el: „Amikor a szatyrom s a kosaram súlya alatt rogyadozva beesem a konyhába, letilók a kisszékemre s mielőtt főzéshez kezdenék, el-elmondogatom magamnak: ...*akik az Úrban bíznak, erejük megújul...* (Ézs 40,31) És megújul, tessék elhinni”!

Nemcsak elhittem, hanem magamnak is mondogatva, másoknak is ajánlom a nagymama lelki gyakorlatát.

Dél

Mindenki – vagy majdnem mindenki – ebédel valahol. Ám nem mindegy, hogyan, legyen az egy diétás szendvics, vagy bőséges menü – kapkodva, benyelve, „túlesve” rajta; esetleg evés közben az asztaltársakkal mást vagy másokat harapdálva, rágva. Csoda-e, hogy annyi a vastagbél- és gyomorfekélyben, vagy krónikus gyomorhurutban, vagy vegetatív neurózisban szenvedő ember? Mert evés közben „emberhúst” is eszik, az „feksz meg” a gyomrát, még akkor is, ha vegetáriánus. Ha az evés közben lenyelt indulatokat nem tudjuk megemészteni, nem az ételtől betegszünk meg, hanem az utóbbtól.

Ez az otthoni étkezésre is érvényes. Az a feleség, aki mosollyal, derével körített paprikáskrumplit tesz az asztalra, jobb falatot kínál, mint az, aki rostos sült stüllöt tálal, s ő maga hozzá a „citrom”, így is lehet gyomorsavtúltengést kapni – s ulcust (fekélyt).

Az otthoni „fehér asztal” mellett elfogyasztott ebédnek szinte agapéjellege lehet, mint volt egykor az első gyülekezetekben, ahol *ujjongással és tiszta szívvel részesültek az ételben* (ApCsel 2,46). Életem legszebb emlékei közé tartoznak az itt vagy ott elfogyasztott, de *ilyen* ebédek. Láttam egyszer egy ős-öreg dinnyecsösz, aki kunyhója előtt úgy kanalazta lebbencslevesét, hogy az már „liturgikus” mozdulatsor volt és környezete, a természet lüktetésének szerves része. Így kellene tudnunk enni.

Az is közhely: mi, magyarok, jóval többet és kalóriadúsabban étkezünk a kellenél. Így is lehet „ételmérgezést” kapni, a felesleges kilók súlya alatt is össze lehet roppanni.

Csak az idős embernek ajánlatos, sőt szükséges az ebéd utáni leheveredés, egy kis szunyókálás. A fiatalok, ha tehetik, inkább üldögélve lazítsanak. Aki depresszióra hajlamos, annak többet árt, mint használ az ebéd utáni lefekvés vagy alvás, mert fokozhatja önmagába süppedését, fél-éber állapotban elboríthatja tudattalanja vagy az a bizonyos „ólmos-szürkeség”, a jobb volna nem lenni, mint lenni: szuicid gondolatok. Ha fel is tud tápáskodni, késő este lesz, mire magához tér. Akkor meg nem tud lefeküdni, s lassan egész életrendje átbillenhet. Csak este vagy éjjel tud dolgozni, nappal nem. Rendellenése lesz a „rendje”, de – meddig? Mivel környezete ezt nehezen viseli, elszigetelődhet, ami csak fokozza depresszióját, s így bezárul az ördögi kör.

Délután

Idegileg gyengébb, lelkileg érzékenyebb emberek inkább délután munkabírók (még többen este). Ám a délutánnak is lehetnek borongós órái, amikor valakit megrohan a kedvetlenség, levertség, unottság s testi-lelki fáradtság. Többnyire 5-6 óra körül. Különösen azokat fenyegeti ez a depresszoid hangulat, akik magányosak vagy egyedül dolgoznak otthon. A szürkeség halál gondolatokat támaszthat: a múltó nap – az elmúló élet szimbólumává válhat, s így hathat. Különösképpen ősszel. Ezt már a régiek is átélték: *...este bánat száll be hozzánk, reggelre öröm* (Zsolt 30,6).

Egy magányos, a leírt hangulatokra igen érzékeny, idős asszony mondta, hogy ha ráfonódik a késő délutáni külső-belső homály, az 511. éneket dúdolja:

Maradj velem, mert mindjárt este van.

Nő a sötét, ó, el ne hagyj Uram!

– Ez mindig feloldja szorongásom – tette hozzá.

Hol nevelődnek a nagy emberek?

Egyetemen? Iskolákban? Nem. A harctéren, tudományban sem. Az élet küzdelmében? Ott sem. AZ ÉDESANYA ÖLÉBEN NEVELŐDNEK a nagy emberek. Stolz Albn szerint is a nevelés a 6. év körül tulajdonképpen már befejeződött.

Ezt az igazságot vallotta Zichy Nándor gróf 65 éves korában a csongrádi népgyűlésen:

„Nekem is volt anyám, Istenben hívő, igaz keresztény. Ő oltotta szívembe a hit és hazaszeretet csíráit. Ő nevelt engem azzá, ami vagyok és az örök életben a velem való viszonyításnak Megváltónk által adott záloga az én legnagyobb kincsem.”

Más alkalommal megkérdezték a 70 éves ősz vezért, mi lehet az ő egyszerű beszédeiben az a titokzatos hatóerő? Mit felelt? „Ezt az édesanyámnak köszönhetem. Mikor még egészen kisgyermek voltam, ha együtt voltunk, különösen téli estéken, kezembe adta a Szentírást és olvastatta velem. Azután minden szakasznál meg kellett állnom és ő magyarázta nekem azzal a szeretettel és türelemmel, amivel csak egy anya bír gyermeke iránt. Nekem azok a szavak örökre emlékezetembe vésődtek és a mai napig is óraszámra eltűnődöm rajtuk.”

Alkalmi prédikációk

Esketési igehirdetés

Nyiri Hunor
Gógán

Megtaláltam azt, akit az én lelkem szeret

Alapige: Énekek éneke 3,4
Bibliolvasás: A példabeszédek könyve 4,23

Kedves Imola és Levente! Ünneplő gyülekezet!

Ebben a számomra és mindannyiunk számára ünnepi, örömteljes órában azért vagyunk itt, hogy Isten áldását kérjük a ti házasságotokra. Amint egykor a keresztelezőkor, és később a konfirmáció alkalmával álltatok az úrasztala előtt és kértétek Isten áldását, úgy teszitek ezt ma is! Hiszen a házasság is egy elindulás, és induláskor mindig szükség van az Isten áldására.

„Kerestem és megtaláltam!” – így foglalható össze az Énekek énekében leírt szerelmi történet, és minden bizonnyal ti is ezzel a boldog megtapasztalással jöttetek ma ide: „kerestem és megtaláltam azt, akit lelkemből szeretek!”

Figyeljük csak meg ezt a pontos fogalmazást: „Megtaláltam azt, akit lelkemből szeretek!” Nem azt, aki engem szeret, nem azt, aki jó nekem. Mert az igazi házasságban nem arról van szó, hogy ki az, aki engem szeret, ki az, aki engem kiszolgál, aki teljesíti vágyaimat, hanem ki az, akit ÉN szeretek, akit ÉN boldoggá kívánok tenni, aki az ÉN felem, aki kiegészít engem.

Nem egyszerű dolog megtalálni, felfedezni azt, akit rég keres az ember.

„Megtaláltam azt, akit lelkemből szeretek!”

Úgy gondolom, kedves Levente és Imola, hogy kétszeresen is igaz rátok ez a mondas. Először azért, mert életetek során először megtaláltátok Istent, akit lelketekből szerettek. Fontos állomása ez az életnek, sőt az alapja ennek a mai napnak. Úgy, amint a jegyesbeszélgetésen is szó esett: Reá építétek a ti házasságotokat, a mindennapok tégláit erre az alapra tegyétek, Jézus Krisztusra.

Mert Ő segített el az egymás megtalálására – és ez a második dolog. Nem véletlen, hogy ezelőtt tíz évvel, Magyarpéterlakán, a keresés idején, megtaláltátok egymást. Ő vezette életetek útját, hogy egymásra találjatok.

De mindezek mellett, van még valami nagyon fontos üzenet, amit az alapigében olvastunk: „Megragadtam, nem is engedem el!”

Ez a házasság! Megragadni, nem engedni el! A megtalálás boldog örömén túl a megragadás az, amiről bizonyosságot tesztetek e mai napon.

A fogadalomtételben is erről tesztetek most bizonyosságot egymásnak, hogy nem engeditek el egymást, sem boldog, sem boldogtalan állapotban, sem örömeiben, sem nehézségeiben, hanem minden körülmények között kitartotok hűséggel a megtalált társ mellett.

És ide kapcsolódik a második Ige, amit a Példabeszédekből hallottunk, ami a menyasszony kedvenc Igéje:

„Minden féltve őrzött dolognál jobban óvd szívedet, mert onnan indul ki az élet!”

Megragadni, megőrizni, de nemcsak egymást, hanem a Példabeszédek írója azt mondja, hogy őrizd a szívedet.

A szív nem csupán a test legfontosabb szerve, hanem az élet központja, onnan indul ki minden: érzelem, gondolat. Ugye, sok mindent őrzünk. A jegyesbeszélgetésen is megkértelek, hogy őrizzétek meg azt a lapot, amelyre ti írtátok mindazt, ami a szívetekben van.

Hogyan lehet őrizni a szívet?

Az Istennel való közösség ápolása által. Ha megvan az élő, szoros közösség az Istennel, ha Ő a fundamentum, akire építitek a háza(t)sságotokat.

Az Énekek éneke tulajdonképpen párbeszéd a vőlegény és a menyasszony között. És a keresztyén házasság, az Isten akarata szerinti házasság is egy ilyen párbeszéd, amelybe Isten is bele akar szólni, azért, hogy az Ő szerető jelenlétével és áldásával vezessen titeket a közös úton.

„Megtaláltam azt, akit lelkemből szeretek

Sőt megragadtam, nem is engedem el.”

Legyen ez az üzenete a mai ünnepnek is! De ne csupán ez ünnepélyes órában, hanem tíz, húsz, ötven év múlva is. Ebben segítsen benneteket az Úr! Ámen.

Temetési igehirdetés

Sógor Géza

Kányád

Te vagy Istenem

Alapige: Zsoltárok 63,1–4

Keresztyén testvéreim, gyászoló gyülekezet!

Istentiszteletünk hálaadó alkalom. Hálát adunk a Krisztusban kapott testvérért, özvegy a feleségért, gyermekek az édesanyáért, édesanya a lányáért. Az emberileg szólva rövid, de gazdag és gazdagító életért.

1. Dávid zsoltára abból az időből, amikor Júda pusztájában volt

A zsoltár kulcsa: segítség a megértéséhez. Dávid Saul üldözése elől a Júda pusztájába menekült. A halál árnyékának völgyét jelentette számára, mert életveszélyben volt. Ez az állapot, ez a helyzet ihlette, szülte a zsoltárt. A Júda pusztája amúgy is egy félelmetes hely volt, mert sok veszély leselkedett ott az emberre.

Asszonytestvérünk földi életének utolsó három és fél esztendejét a szenvedés határozta meg. Akárcsak Dávidot a menekülés bizonytalansága, őt is a műtétek, a kezelések, a fel-felcsillanó, majd tovatűnő reménység a gyógyulásra, a halálos betegséggel való érett, felnőtt szembenézés mind-mind arra készítették, hogy „felvegye a hit pajzsát”, hogy „megállhasson harcában” Áldott legyen a mi Urunk Istenünk, hogy volt mit elővennie testvérünknek. Volt olyan élő, és másokat is ébresztő hite, aminek a pajzsa segítségére volt a legnehezebb időkben. Magyarpalatkai családban érlelődött Istentől kapott hite, ebben a hitben lett társává férje 37 éven át, ebben a hitben nevelte két leányát, ez a hit tette késszé és képessé, hogy tevékeny tanítványa legyen Jézusnak előbb a magyarpalatkai, majd a kolozsvári gyülekezetében.

A zsoltárok könyve kedvenc könyvei közé tartozott. Neki is, de ma nekünk is mostani nyomorúságunkban, a fájdalomnak, a gyász fájdalomnak nyomorúságában tanítást,

vigasztalást nyújt. Az egyházatyák idején született egy előírás, hogy a gyülekezetben ezt a zsoltárt naponta el kellett énekelni. Hajoljunk most mi is e zsoltár fölé, hogy közben a Szentlélek Isten vigasztalhasson bennünket. Borús idő van, sötét esőfelhők vannak felettünk. Ránk telepszik a sötétség. Ha itt felülnénk Szamosfalván egy repülőgépre és a felhők fölé emelkednénk, akkor meglepődve állapíthatnánk meg, hogy amit lentről, a földről sötétnek láttunk, az fentről hófehér. Amit földi létünk szűk látókörében szemléltünk csupán, az legtöbbször sötét. Most azért könnyörgünk, hogy szívünket/életünket a magasba, Hozzá emelve, Neki ajánlva, az Úr láttassa velünk az Ő hatalmát, dicsőségét (ezért fogalmaz így Dávid):

2. Ó Isten, te vagy Istenem, hozzád vágyakozom! Utánad szomjazik lelkem, utánad sóvárog testem, mint kiszikkadt, kopár, víztelen föld.

A nehéz időkben tartalékokhoz nyúl az ember. Nincs ez másképpen az elköltözésünkkel sem. Még ma fel kell készülnünk az elköltözésre, mert nem tudhatjuk, mikor következik az be. Sokan kérdezhették és kérdezték magukban, honnan van testvérünknek ereje szembenézni a könyörtelenül közeledő elköltözés tényével? Honnan volt ereje megkövetelni az orvosoktól, hogy neki nyíltan mondják meg, mi van vele, mi vár reá?

Keresztyén testvéreim! Aki „Istennel jár és lakozik”, annak van tartaléka a nehéz időkre, az ismeri a földi lét határait. Az már földi életében megállt a határnál, meglátta a határt. Aki hisz Jézus Krisztus feltámadásában is, nemcsak halálában, az tudja, hogy feltámadott Ura a földi lét mélypontjain, határán sem hagyja magára. Az tudja, hogy a határon túl nem a semmi következik, hanem azon túl is Ura vezet kezen fogva. Ura fogadja be odaát is. Aki „szívét Hozzá emeli és Benne bíz”, az a feltámadott Úrral eljutott az emberi lét csúcspontjára, a győztes örök életre. Hite által már ebben a földi életben megtapasztalt valamit abból az örökségből, abból a boldogságból, melynek egykor majd teljes egészében részese lesz. Ez a bizalom, ez a felismerés tehet csak határozottakká harcainkban. Ez a bizalom, ez a felismerés segít abban, hogy betegségeinket, szenvedésünket ne a véges erőnk mélyéről szemléljük, hanem onnan, ahol a mi feltámadott Urunk van, a győzelem oldaláról, fentről, győzelme fényénél, dicsőségénél: *Így nézek rád a szentélyben, hogy lássam hatalmadat és dicsőségedet.*

Ez a bizalom, ez a felismerés tesz az emberileg legkilátástalanabb helyzetben is türelmessé, ez tesz panaszkodó betegek helyett hitvestársat, édesanyát, gyermekeket és kórházban halálos betegeket vigasztaló útítárrá. Ennél a világosságnál átértékelődik gondolkodás módunk, átértékelődnek gondolataink, szavaink, szeretteinkhez és embertársainkhoz való viszonyunk, ennél a fénynél más megvilágításba kerül még szenvedésünk is. Igen: méltósággal tudjuk viselni betegségünket, keresztként, nem panaszkodva. Ezért mondhatta el a család, hogy a több mint három évig tartó felkészülés az elszakadásra, az elköltözésre teljesen átértékelődött. Fájdalmasan is szép tudott maradni emlékezetükben ez a több évig tartó fokozott együttlét, fokozott egymásfigyelés, fokozott egymásrautaltság.

3. Mert szereteted az életnél is jobb, ajkam téged dicsóít.

Ez egy meglepő, mi több, meghökkentő mondat... Nem legdrágább javunk az életünk? Van valami, ami jobb az életnél? Van ilyen? Tényleg nincs jobb *valami*, emberi mércénk szerint. De van Valaki. És Őt Szeretete írja körül, mutatja meg leginkább. Az a Szeretet, aki Betlehemben, a Golgotán, az üres sír látványában, az áldást osztó mennybemenetelében, az áldásként érkező Lelke által mutatkozott meg nekünk, jött emberközelbe. Ne becsüljük le az Ő szeretetét, mert akkor Őt becsüljük le, az élő Urat! Ő pedig

mindennél hatalmasabb, nagyobb, értékesebb! Vele ennek a hatalmas, nagy, győztes életnek vagyunk részesei!

„Szenvedő ember, aki számára elevenen érezhetővé válik az, amit egy másik zsoltaáros úgy fogalmaz, hogy „elfogyatkozik testem és szívem” az Érte jövő Szeretetben a betegségtől, a szenvedéstől, igen: a haláltól való elszakadást látja.

Adjunk hálát Isten szeretetéért, mely értelmet ad küzdelmeinknek, vágyainknak, egész földi pályafutásunknak, mely nagyobb, jobb az életnél, mely ajkainkon a dicsőítő éneket szólaltatja meg. Ámen.

(Igehirdetés hosszan tartó szenvedés után elhunyt asszony temetésén.)

Konfirmációi igehirdetés

Lőrincz József Tibor
ny. lelkipásztor

Az Úr volt övele...

Alapige: 1Sámuel 3,19

Bibliaviasás: 1Sámuel 1,1–2; 6,10–17; 20; 24–28

A mai konfirmáción az Ige egy anyáról és gyermekéről szól! Azt is mondhatnám, hogy az Ige rólatok és szüleitekről szól! Anna, a történet kezdetén, nem volt boldog asszony! Mert felismerte, hogy az életben lehet mindened, dúskálhatsz minden földi jóban, de ha gyermeked nincs, akkor üres marad az életed! – Bárcsak minden magyar asszony felismerné ezt az igazságot. Akkor nem kellene rettegnünk attól, hogy elfogyunk! Anna emberileg mindent megtehetett annak érdekében, hogy gyermeke legyen, de mégsem sikerült!... Akkor „lelkében elkeseredett és könyörgött az Úrnak és igen sirt”. – Ha életben nagyon vágytál valamire és az nem valósulhatott meg, akkor tudod, hogy ez a vágy milyen fájó érzés!

Anna nem tudott belenyugodni a változhatatlanba! Nem tudott lelkében lemondani a gyermekéről, aki után annyira vágyott! Miután az emberek nem tudtak segíteni rajta, Istentől kért segítséget! Felment a silói templomba és imádkozott. Imádságban kért segítséget Istentől! Annyira belemerült az imádságba, hogy csak az ajka mozgott és szeméből hullottak a könnyek. Éli, a főpap azt gondolta, hogy egy részeg asszony tévedt be a templomba és megdorgálta. Anna szerényen szabadkozott: ne gondolj rosszat rólam, „csak kiöntöttem lelkemet az Úrnak” – Milyen jó kiönteni lelkünket az Úrnak! Akkor, amikor nehéz, sorsdöntő kérdésekkel vívódunk és nem tudjuk azokat saját erőnkben megoldani! – Milyen jó ilyenkor odaállni Isten elé és kérni, ha szemünkbe könnyekkel is: Uram segíts! Segíts, mert én erőtlen, gyenge vagyok, nem látom a megoldást. De hiszem, hogy Te látod, tudod az én dolgaimat és segítesz! – Milyen jó lenne ezzel a bizakodó hittel tekinteni életkérdéseinkre, nehézségeinkre és szüntelen kérni imádságainkban: Uram, növeld a mi hitünket!

Isten meghallgatta az Anna imádságát és segített! Nem sok idővel ezután Anna teherbe esett, fiat szült és Sámuelnek nevezte! A Sámuel név azt jelenti: Az Úr meghallgattott!

Kedves szülők! Kedves édesanyák! Nézzetek ezekre a gyermekekre és gondoljatok vissza arra az örömteli pillanatra, amikor szívetek alatt megmozdult egy új élet! Milyen hálás örömet éreztetek az életet meggazdagító Isten iránt: gyermekem lesz! Bizonyára hálás szívvel imádkoztatok: köszönöm, Uram és segíts, hogy életet adjak neki!

Kedves ifjak! Lehet, hogy eddig nem gondoltatok arra, hogy ti nemcsak úgy a véletlen folytán lettetek. Arra sem gondoltatok, hogy ti a meghallgatott imádságok gyermekei vagytok! A ti születek is – akárcsak Anna – imádságban kértek titeket az Úrtól, amikor a karjaikba vettek benneteket, akkor, ha nem is ezekkel a szavakkal, de így imádkozhattak: köszönöm, Uram, ajándékokat, most már nem lesz üres az életem.

Amikor Anna a silói templomban imádságában gyermeket kért, egyben fogadalmat tett Istennek: ha fiúgyermeket adsz, Uram, egy életre neked szentelem őt! Amikor a gyermek Sámuel annyira nőtt, Anna beváltotta fogadalmát! Elvitte a gyermeket Éli paphoz a templomba, hogy hitben nevelje! A templom a mindenkori egyház képe! Az egyház mindenkor kész hirdetni az örök igazságot, hogy az evangélium Istennek ereje, hatalma minden lélek üdvösségére! Aki lelkileg és hitben erős akar lenni, annak az egyházban, a templomban a helye! Milyen jó, hogy ezt az igazságot felismeritek ti, szülők! Felismertétek, hogy gyermekeitek számára nemcsak a testi erő és növekedés a fontos, hanem éppen annyira fontos a lelki növekedés is! Jó, hogy elhoztátok gyermekeiteket az egyházba, a templomba, hogy lelki nevelésben részesüljenek! A konfirmáció a lelki növekedés ideje és alkalma!

Sámuel pedig felnövekedett... de nemcsak fizikailag, a természet törvénye szerint! A kis Sámuel felnövekedésének volt egy sajátossága és egy következménye. Felnövekedett, mert az Úr volt vele és úgy nőtt fel, hogy az Isten Igéjéből nem hagyott semmit a földre esni!

Kedves ifjak! Ti is felnőttek! Bárhogy vélekedtek is az eddigi felnövekedésekről, az azért volt lehetséges, mert az Úr volt veletek! Amikor megszületetek, a születek akkor döbbsenek rá, hogy milyen nagy ajándékot kaptak Istentől általatok. Ezért siettek ezt a minden földi kincsnél többet érő ajándékot – ami a gyermek – egy biztos és saját kezűknél erősebb kézbe helyezni! Elhoztak ide a templomba és megkereszteltek benneteket. A szent keresztség által helyeztek a megtartó Isten erős kezébe és oltalmába! Vagyis felajánlottak benneteket Istennek, mint ahogy azt annak idején Anna tette Sámuellel! Isten gondviselő szeretetének köszönhetően nőttek fel! Ő őrzött, Ő vigyázott rátok! És ma, amikor egy új életszakaszon indultok el, Isten azt ígérte, hogy ezután is veletek lesz! Csak ti ne távolodjatok el Tőle, ezen a sok „szép” csábítással teli új úton!

Aztán Isten kér is valamit tőletek! Mégpedig úgy, hogy az Igében a kis Sámuelre mutat, és azt mondja róla, hogy úgy nőtt fel, hogy az Isten Igéjéből semmit sem hagyott a földre esni!... A konfirmációi előkészítő alatt ti megtanultátok a kátéból azt, hogy KI az Isten Igéje! A testté lett Ige az az Úr Jézus Krisztus, aki úgy szeretett minket, hogy életét adta érettünk a keresztfán. Azt is megtanultátok, hogy az Úr Jézus Krisztus Isten emberek iránti megtestesült szeretete! – Isten azt kéri tőletek, hogy legyetek ennek az Ő megtestesült szeretetének, az Úr Jézus Krisztusnak a hordozói!

Soha nem szabad úgy élnetek, hogy az Úr Jézus Krisztus jósága, szeretete, alázata kihulljon életekéből és a földre essen, vagyis kárba menjen!

Mi reménységgel nézünk rátok és imádkozunk értetek, hogy legyetek Jézus Krisztus szeretetének őrizői, hordozói és szétosztogatói az életben!

Isten segítsen benneteket útjaitokon ebben a gyönyörűséges szolgálatban. Ámen.

Igehirdetés gyülekezeti csendesnapra

Lőrincz István

Marosvásárhely

A Seregek Urának városa

Alapige: Zsoltárok 48,2–15

Szeretettel köszöntelek Benneteket ezen a szép gyülekezeti csendesnapon. Örülök, hogy eljöttetek, s épülhetünk egymás hite által. Nem egy ismert Igét választottam a mai napra, de hiszem, hogy Isten most ebből akar üzenetet készíteni számunkra. A zsoltárok könyvének egyik gyöngyszemét, a negyvennyolcadik zsoltárt olvastam fel előttetek. Tudjuk azt, hogy A zsoltárok könyvében sokféle ének van: ott vannak Dávid zsoltárai, Aszáf fiainak a zsoltárai, vannak az ún. zarándok-énekek, vagy másképp grádicsok énekei, és van egy olyan csoport, aminek gyűjtőneve az, hogy: a Sion énekei. Azok a zsoltárok, énekek tartoznak ide, amelyekben a költők Jeruzsálemnek, a szent városnak dicsőségét, szépségét éneklik meg, isteni rendeltetését magasztalják. Ha távol vannak tőle, épekednek utána, vagy áldást mondanak rá, vagy épp áldást kérnek tőle. Hogy Jeruzsálemnek a zsoltár-költészetben ilyen kiemelkedő helye van, az nem meglepő dolog, hisz ez a város az ország fővárosa volt. A város leghíresebb hegyén, a Sionon ott áll Dávid király vára és a templom. A vár és a templom szimbóluma volt Izrael nemzeti és vallási életének. Ez jelképezte számunkra az Isten országát is. Ha Jeruzsálem és benne a vár és a templom dacolt a történelem viharaival, akkor az számunkra Isten megőrző kegyelmének, hatalmának bizonyosága volt. Viszont ha Jeruzsálemet sikerült egy idegen hatalomnak legyőzni, bevenni, akkor ez a hívők számára szinte kibíráhatatlan, elviselhetetlen próbatétel volt. Ezért Jeruzsálem képe kísérte az Ószövetség hívő embereit akkor is, ha távol voltak tőle. Mindig eszükbe jutott, mindig gondoltak rá.

Azt megértettük most, hogy mit jelentett Jeruzsálem az Ószövetségben a hívő számára. De vajon miért akarok én ma erről beszélni? Mi közünk van nekünk ehhez az Igéhez? Hisz a mi hitéletünknek nincs semmilyen földi központja, mi nem kötődünk egy bizonyos helyhez, intézményhez, szertartáshoz. Jézus megmondta, hogy Istent nem egy földrajzi helyen, hanem lélekben és igazságban kell imádni. Mit jelenthet, mit üzenhet nekünk ma ez a zsoltár?

Világosan kell látnunk, hogy Jeruzsálem jelentőségében volt valami maradandó, valamit ma is szimbolizál, jelképez és jelképezni is fog a világ végezetéig az Isten gyermekei számára. Jeruzsálem az Isten népe egységének és áldott közösségének a szimbóluma volt. Itt gyűlt össze Isten népe, itt érezték azt, hogy akik az Istenéi, azok egymással is összetartoznak. Ez a közösség a templomon kívül is létezett, de sokkal halványabban, erőtlenebbül. A hétköznapiakban, a mindennapokban egymástól távol élve is tudjuk, hogy Isten gyermekei vagyunk, de amikor együtt vagyunk, az mégis más. A hétköznapiakban annyi minden elválaszt egymástól, mert ütközhetnek különféle érdekek, ott fáj az, hogy az egyik gazdag, a másik szegény, az egyik főnök, a másik beosztott, az egyik egészséges, a másik beteg és sorolhatnám tovább. Amikor azonban összegyűlünk, itt minden válaszfal leomlik. Itt már csak egy dolog marad, hogy mi Isten gyermekei vagyunk. Nem számít az, hogy honnan jöttél, mennyi pénz van a pénztárcádban, melyik felekezethez tartozol, hanem csak az, hogy Krisztusban drága testvéremmé lettél.

1. Ez a zsoltár azt mondja el, hogy Jeruzsálem az a látható közösség, ahol Isten valóságosan jelen van. Mi azt is tudjuk, amit a zsoltárfíró is jól tudott, hogy Isten jelenlétének jeleivel tele van az egész föld, mégis a közösség az a hely, ahol Isten sajátosan, különösen, valóságosan, szinte kézzelfogható, kitapintható közelségben van jelen. Amikor a Jeruzsálembe érkező zarándokok Észak felől megpillantották a várost, nem csak az jutott eszükbe, hogy milyen gyönyörű is ez a látvány, hanem arra gondoltak, hogy ott Isten jelen van: mint menedék. A mindenütt jelenvaló Isten itt mégis másként, mélyebb módon van jelen, mint a hétköznapiokon. Itt, hogy úgy mondjam, minden más háttérbe szorul. Itt mindenki Róla beszél és Reá gondol. Itt Ő a házigazda és mindenki az Ő vendége. Mindenki az Ő színe előtt van. Itt az Ő nevében gyülekeznek össze mindazok, akik az Ő nevében keresik egymást. Máskor is az Ő imádói vagyunk, akárhol is legyünk szét-szórva a mindennapokban, de máskor annyi más gondunk is van. Az egyik gazdálkodik, szánt-vet, a másik kereskedik, a harmadik háztartást vezet, a negyedik gyermekeivel foglalkozik. Kinn az életben annyi minden földi gonddal-bajjal is kell foglalkozni, ami úgy le tudja kötni a figyelmünket. Nyilván, hogy ott is gondolunk Istenre, egymásra, de Istent ott kinn mégsem érezzük olyan valóságosnak, jelenléte nem jár úgy át bennünket. De amikor a közösségben, a gyülekezetben vagyunk, ott már nem az számít, hogy én adok, te pedig veszel, hanem csak az számít, hogy én az Istené vagyok és te is az vagy. Akkor Isten kerül teljességgel a középpontba. Ilyenkor nem számít az, hogy faluról jöttünk vagy városról, fiatalok vagy öregek vagyunk, hanem csak egy a fontos, hogy mindnyájan hiszünk Istenben, a mi Urunk Jézus Krisztus Atyjában, aki Szentlelke által munkálkodik az életünkben. Ilyenkor egész lényünkkel Isten felé fordulunk és minden más érdek elmarad mögöttünk. Ilyenkor világosan meghalljuk Isten szavát, gondolatai átjárnak minket és csodálatos lénye hatalmába keríti lelkünket. A közösség, egy ilyen csendesnap nem más, mint az Isten lakóhelye. Ahol ketten vagy hárman egybegyűlnek az én nevemben, én ott vagyok közöttük. Aki kivonja magát a közösségből, aki nem keresi a hitben testvéreket, aki magányos utakon jár, az sorvadásra ítéli a lelki életét. Annak sápadt és vézna lesz a hite. Az olyan lesz, mint az a növény, amit az éltető napfénytől s annak melegétől fosztottak meg. De akik szeretik a közösséget, akik megmaradnak abban, ápolják azt, azoknak a hite virulni fog és duzzad az erőből.

2. A közösség ápolása újra és újra megbizonyítja számunkra az Isten erejét és hatalmát. Jeruzsálem nem egy meseváros volt a fellegek felett, hanem egy valóságos város. Olyan város, ami sok vihart átélt, amit ostromolt már sok ellenség, de nem tudtak neki ártani. Úgy tűnik, ezt a zsoltárt olvasva, hogy nem is olyan rég, a közelmúltban a város valami nagy próbatételt élt meg. A zsoltárban még érezzük ennek az utórezgéseit. Hisz ilyeneket olvasunk: a királyok összegyűltek, de megijedtek, elriadtak, rémület fogta el őket. Vagyis Jeruzsálem ostromlói megszegyenültek, megverve távoztak el a falak alól. Ennek a nagy győzelemnek a híre eljutott a legtávolabbi faluba is, az egész ország népe örülhetett neki. A zarándokok számára óriási öröm volt ezt a várost épségben viszontlátani, de még nagyobb öröm volt, hogy találkozhattak azokkal, akik ott harcoltak és élő tanúi voltak a győzelemnek. Ez a zsoltár tele van a győzelem feletti örömmel, ujjongással. Jeruzsálem falai, de még inkább azok, akik a falak között összegyűltek, drága bizonyítékai voltak Isten megőrző hatalmának. Testvéreim! Mi valahányszor összegyűlünk a testvéri közösségben, ugyanez az igazság ragyog fel előttünk. Mert mi minden történik az életünkben a találkozások között? Mennyi próba, küzdelem volt az életünkben csak az elmúlt időben is! Hányszor próbálta az ellenség elrabolni hitünket, lelki javainkat, hányszor éreztük úgy, hogy már-már legyőznek a gondok, bajok, kísértések, a minket

körülvevő világ! Hányszor tettük fel a kérdést aggódva: nem fog-e ez a testvér elbukni ebben vagy abban a próbában és kísértésben? És most itt vagyunk és örömmel láthatjuk, hogy a bűn és kísértések nem tudtak legyőzni minket. Lehet, hogy sokszor imádkoztunk egy-egy bajban levő testvérünkért és most láthatjuk, hogy Isten győzelmet adott neki abban a bajban, kísértésben, próbában, amiben volt. Hálát adunk, hogy Isten nagyobb volt minden veszedelemnél és kísértésnél, hogy Isten csodálatos szabadulást adott. Minden testvér, aki most itt van, az mind-mind az Isten győzelmes erejét, hatalmát hirdeti. Igen, mi is kiáltjuk Pállal: mindezekben felettebb diadalmaskodunk azáltal, aki minket szeretetett. Sok mindenben mentünk át, sok minden próbálta meg hitünket, de Isten kegyelméből mind itt vagyunk.

Aki kimarad a közösségből, az nem láthatja meg Isten hatalmát, megőrző kegyelmét a mások életében. Az abban a veszélyben van, hogy a következő próba alatt össze fog omolni, hogy a következő ostromot nem fogja túlélni. Maradjunk azért a közösségben, hogy Isten hatalmának valósága átjárhassa életünket és legyen erősítésül további harcainkban.

3. Végül arról szeretnék bizonytságot tenni, hogy a közösség áldása nem csak miérettünk, a közösségért van, hanem azért, hogy ezeket kivigyük a világba is. Aki a Sion vendége volt, az nem térhetett haza üres lélekkel, üres szívvel és néma ajakkal. Jeruzsálemben való tartózkodásának fő célja az volt, hogy megrakodjon olyan javakkal, amit később szétoszthatott másoknak, a családtagnak, szomszédoknak, barátoknak. El kellett mondania másoknak Sion szépségeit, olyanoknak főleg, akik még nem jártak ott, akik ebben a gyönyörűségben még nem részesültek. Ezért jól szét kellett nézzen, körbe kellett járja, meg kellett számolja tornyait, meg kellett nézze sáncait, be kellett járja palotáit, hogy elmondhassa a következő nemzedéknek, hogy mit látott ott. Az üzenet, amit tovább kellett adjon, így hangzott: az az Isten, aki eddig ilyen hatalmas és szabadító Istennek bizonyult, az továbbra is az egyetlen és elégséges fundamentum, hisz az övé az életünk. A zsoltár a jövőre nézve egy csodálatos ígéretet fogalmaz meg: bizony ez az Isten a mi Istenünk mindörökké, Ő vezet minket mindhalálig. A Sion zárandokai is olyan emberek voltak, mint mi. Elcsüggedtek, elfáradtak, tele voltak gyötrő kérdésekkel, aggodalmakkal. Az ő életük is tele volt küzdelmekkel, próbákkal. De amikor felmentek Jeruzsálembé, amikor részesei lettek újra és újra Isten gyermekei közösségének, akkor megint bizakodva mertek nézni a jövő felé, mert a közösség áldása mindig a jövő felé mutat. S mi e jövő felé haladva egy üzenetet kell mindenkinek továbbadnunk, aki velünk együtt halad az úton. Nekünk hirdetni kell azt az Istent, azt a Jézus Krisztust, aki tegnap és ma és mindörökké ugyanaz marad. Ő az egyetlen legyőzhetetlen hatalom, mert legyőzte a halált, a bűnt, a poklot, a világot, Ő a mi jövőnk egyetlen biztosítéka és az örök élet ígérete. Aki kiszakad a közösségből, annak nem lesz üzenete a világ és környezete számára. Annak az ajkán előbb vagy utóbb elhalkul az örömhirdető bizonysgtétel. Aki azonban ott marad Sion várában, palotáiban, tornyai védelmében, aki ott marad a közösségben, azt nem kell félni, annak a lelke tele lesz Isten jelenlétével és amerre csak jár, mindenkinek bizonytságot tesz Isten szabadításáról és ígéreteiről.

Összefoglalva egyetlen mondatban: a közösségben kapjuk az Isten jelenlétének meg tapasztalását, itt bizonyosodunk meg őrző kegyelmének hatalmáról és itt kapunk olyan üzenetet, amit ki kell vinnünk a világba, az emberek közé, hogy ezt meglátva mások is megkívánják az Istennel és a hívőkkel való közösséget. Ámen.

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László
Főszerkesztő: Jenei Tamás
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa
400079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51–53.
Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrünk meg és nem küldünk vissza

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület
Misztótfalusi Kis Miklós Sajtóközpontjának nyomdájában
Felelős vezető: Dávid Zoltán
Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos
Olvasószerkesztő: Salamon Emese
Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea
ISSN 0254-4458

Siklós József

Rebeka

Vénül Ábrahám, minden hívők atyja.
Fiának, Izsáknak már feleség kell.
Szülőföldjére küldi hű szolgáját:
Istenre figyelj, nézz ez ügyben széjjel.

A kúthoz jó széparcú szűzleány.
Szolgálatkész, a vendégnek merit.
Tisztaszívű és vendégszerető.
Enged az Úrnak. Járja útjait.